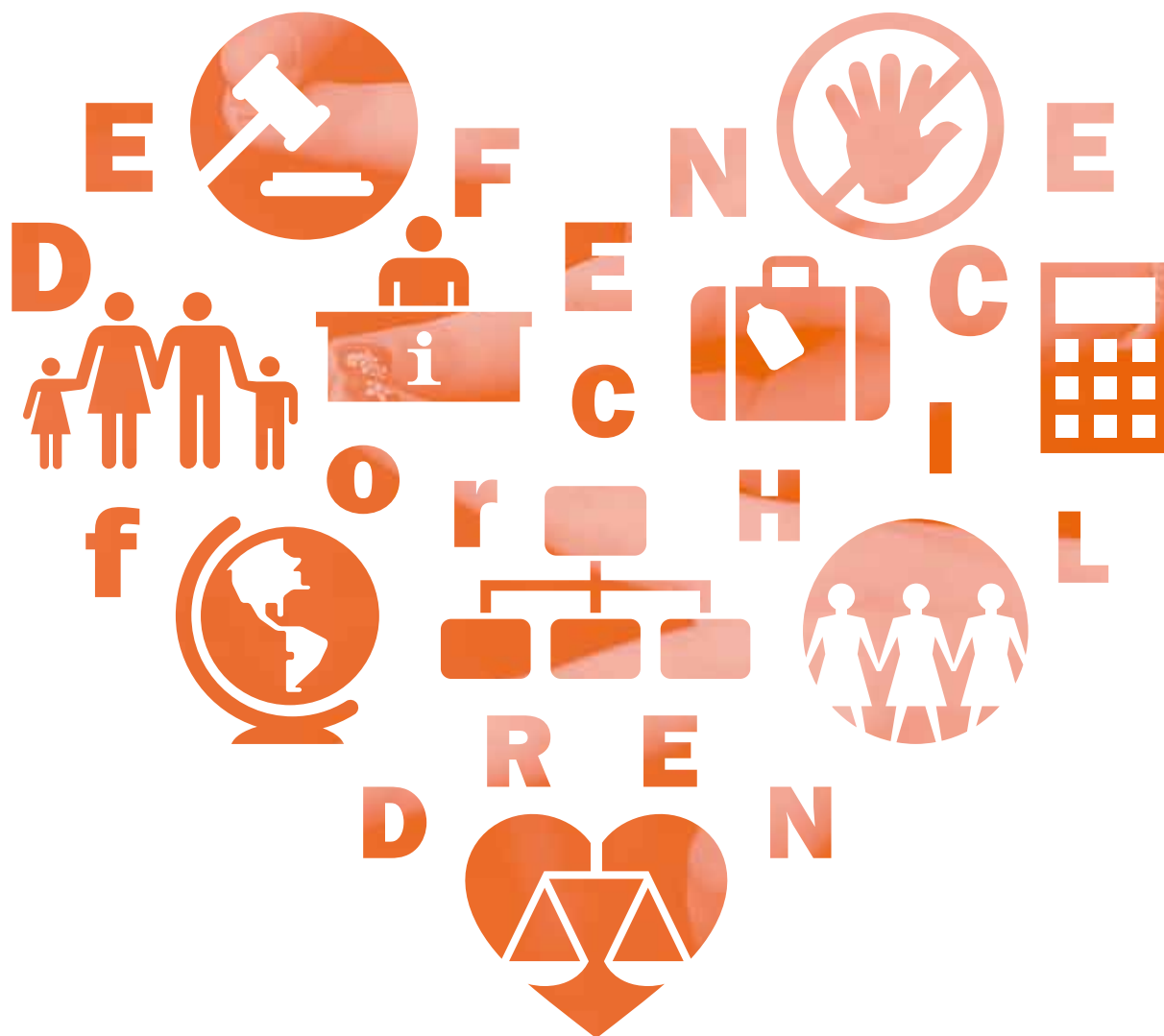

HART VOOR KINDERRECHTEN

JAARVERSLAG 2011

HART VOOR KINDERRECHTEN

DEFENCE FOR CHILDREN

MISSIE

Defence for Children werkt praktisch én deskundig aan kinderrechten vanaf de allereerste melding over een kinderrechtschending tot en met de laatste wijziging in de wetten die kinderen moeten beschermen én de implementatie daarvan, door:

- het geven van informatie en voorlichting over de rechten van het kind aan kinderen aan volwassenen en mensen die met kinderen werken, zoals advocaten, jeugdzorgwerkers en leraren;
- het geven van juridische hulp aan kinderen (en/of hun belangenbehartigers) wanneer hun rechten worden geschonden;
- het doen van onderzoek naar schendingen van kinderrechten;
- het voeren van actie tegen schendingen van kinderrechten.

Het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (VN-Kinderrechtenverdrag) is daarbij de grondslag voor het werk van Defence for Children.

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord		5
Resultaten		6
Hoofdstuk 1	Directie- en bestuursverslag	9
	Jaarrekening	19
	Controleverklaring Dubois & Co Registeraccountants	34
Hoofdstuk 2	Kinderrechten algemeen	37
	De praktijk: tachtig organisaties, één rapport	41
Hoofdstuk 3	Jeugdzorg en familierecht	43
	De praktijk: twee zusjes gehoord	46
Hoofdstuk 4	Jeugdstrafrecht	49
	De praktijk: niet in de cel	51
Hoofdstuk 5	Seksuele uitbuiting	53
	De praktijk: het begint met voorlichting	55
Hoofdstuk 6	Migratie	57
	De praktijk: recht op contact met moeder	61
Hoofdstuk 7	Defence for Girls	63
	De praktijk: sterker en bewuster	65
Hoofdstuk 8	Kinderrechtenhelpdesk	67
Hoofdstuk 9	Internationale projecten	71
	De praktijk: aanbod aan hulpverlening	74
	De praktijk: leven buiten de prostitutie	75
Colofon		76

VOORWOORD

VOORUIT EN ACHTERUIT

Terugkijkend op 2011, blijkt het een voor de kinderrechten zeer wisselend jaar geweest te zijn. Vooruitgang en achteruitgang vonden tegelijkertijd plaats. Zo is er actief en in breed verband aandacht gevraagd voor kindermishandeling en lijkt dit zijn effect te krijgen. Kinderen van uitgeprocedeerde asielzoekers kunnen niet meer op straat gezet worden en de overheid treedt steeds actiever op tegen kinderporno en kinderseksuïerisme. Tegelijkertijd zagen we het beleid voor jongeren die in aanraking komen met justitie verharder en kreeg de wortelingsgrond voor kinderen die al lang in Nederland verblijven, geen vaste voet aan de Nederlandse grond.

Asielzoekerskinderen, legaal of illegaal, kregen het moeilijker, met als exemplarisch voorbeeld Mauro Manuel, die voorlopig in Nederland kan blijven met een studievizum. Maar het individuele recht op een verblijfsvergunning als je lang in Nederland woont, heeft geen erkenning gekregen. Integendeel.

De aanstelling van de Kinderombudsman heeft er voor gezorgd, dat de aandacht voor kinderrechten een extra impuls heeft gekregen. Een enorm succes, ook voor het Kinderrechtencollectief, dat ruim vijftien jaar heeft gelobbyd voor de instelling van dit instituut.

Defence for Children zelf heeft een enerverend jaar achter de rug. Meer stroomversnellingen dan rustig vaarwater, maar de organisatie in haar geheel is verder gegroeid, inhoudelijk en in capaciteit. Het werk is evenredig toegenomen door het opstarten van een aantal grote projecten. Zo is het MFS II-programma *Defence for Girls* gestart en versterken we nu ook in vijf Afrikaanse landen specifiek de rechten van meisjes. In 2011 heeft een belangrijk deel van de voorbereiding van de ngo-rapportage plaatsgevonden. De herziening van het veelomvattende Handboek Internationaal Jeugdrecht werd geschreven en de eerste publiekscampagne werd gevoerd, getiteld 'Onschuldig veroordeeld'. In 2011 verscheen het onderzoek 'Een "paar nachtjes" in de cel' dat veel aandacht kreeg en al zijn effecten heeft gehad. Daarnaast is veel aandacht uitgegaan naar de stelselherziening jeugdzorg; Defence for Children was hierbij nauw betrokken en heeft voortdurend de kinderrechten ingebracht. Ook dit jaar blijft dit een belangrijk aandachtspunt. Al met al een veelzijdig jaar, waarvan u de weerslag vindt in dit jaarverslag.

Aloys van Rest
Directeur

Cees Weeda
Voorzitter

RESULTATEN

- Jaarbericht Kinderrechten met UNICEF Nederland in juni gepresenteerd aan Staatsecretaris Teeven van Justitie.
- Mauro krijgt studievizum; de Nederlandse samenleving komt in actie.
- De vereniging 'Wij Blijven' is in mei gestart. Driehonderd kinderen hebben zich georganiseerd en Defence for Children voert haar lobbyactiviteiten op.
- De ECPAT-campagne met The Body Shop levert in Nederland 173.188 handtekeningen op, in Europa 2.333.033 en op wereldschaal zelfs 7.044.276. Minister Opstelten neemt in Nederland de handtekeningen in ontvangst en zegde concrete actieplannen toe.
- De Kinderombudsman wordt, na vijftien jaar lobby, per 1 april benoemd.
- De start van de ngo-rapportage waarin maar liefst 82 organisaties participeerden.
- Het rapport 'Een "paar nachtjes" in de cel' wordt gepresenteerd en krijgt politiek en bij instellingen veel aandacht.
- Uitgeprocedeerde kinderen en ouders moeten samen opgevangen worden. De lobby voor stages voor kinderen zonder verblijfsvergunning lijkt zijn vruchten af te werpen.
- Defence for Children deed onderzoek naar de gedragsregels binnen gesloten instellingen en ziet toe op implementatie van verbeteringen.
- In de Amsterdamse zedenzaak krijgen ouders spreekrecht en wordt de privacy van kinderen extra beschermd. Dit mede door interventie van Defence for Children.
- Defence for Children start in vijf Afrikaanse landen met het programma 'Defence for Girls'. Onder andere worden 11.265 meisjes en jonge vrouwen bereikt met voorlichting, educatie en Girls Clubs en 308 functionarissen van 24 overheidsinstellingen met training.
- ECPAT informeert op de Vakantiebeurs achtduizend bezoekers over www.meldkindersekstoerisme.nl

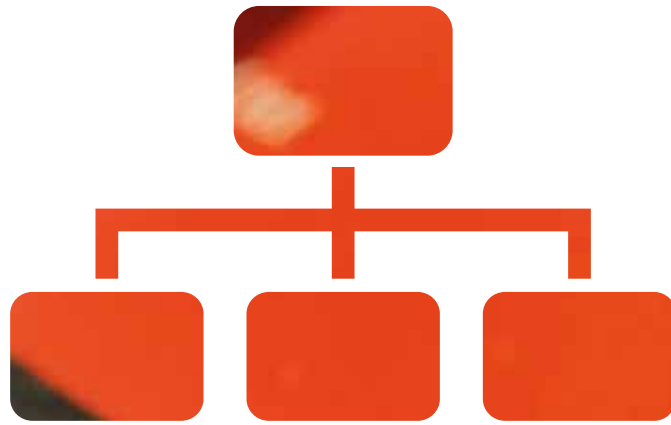

- In Sint Petersburg (Rusland) is de toolkit gepresenteerd voor professionals ter verbetering van de signalering, herkenning, opvang en zorg voor kinderen die slachtoffer zijn van seksuele uitbuiting. Defence for Children – ECPAT Nederland heeft deze toolkit mede ontwikkeld in samenwerking met Nederlandse experts.
- ECPAT-partners in Cambodja, Dominicaanse Republiek, Filippijnen, Gambia en Thailand zijn in staat gesteld de aanpak van kinderseksstoerisme in hun land te verbeteren in samenwerking met de reissector en hebben in totaal circa honderd mensen getraind.
- Het wetsvoorstel voor 'gewortelde' kinderen wordt door PvdA en ChristenUnie ingediend.
- De reisbranchevereniging ANVR, Baobab, Fly Brasil, VNC Asia Travel en 333Travel tekenden de Child Protection Code tegen kinderseksstoerisme.
- Er komen Europese Kwaliteitsstandaarden voor Voogden van alleenstaande minderjarige vreemdelingen tot stand.
- De quickscan over de gezinslocaties Katwijk en Gilze en Rijen leidt tot directe actie van minister Leers.
- De politie wordt voor de bestrijding van kinderpornografie en uitbuiting, door de lobby van Defence for Children, uitgebreid van 75 naar 150 fte.
- De Special Kinderen in Tel over kindermishandeling maakt de problematiek op lokaal niveau inzichtelijk.
- Er is een handboek ontwikkeld voor de omgang met kinderen in gesloten instellingen in Oekraïne, op basis waarvan trainingen plaatsvinden aan pedagogen en psychologen.
- Defence for Children treedt toe tot het Breed Mensenrechtenoverleg en EuroChild.
- Het Kinderrechtencollectief is versterkt met de toetreding van een aantal nieuwe partnerorganisaties.
- De Kinderrechtenhelpdesk ontving 599 vragen van kinderen, ouders en professionals.
- Doelgroep kinderen met een handicap in Nederland toegevoegd.

TEGENVALLERS

- Er is nog geen steeds geen 'wortelingswet' tot stand gekomen.
- Het ministerie van Buitenlandse Zaken kort het beoogde budget voor medefinanciering met maar liefst 35 %, zodat Defence for Children slechts in vijf Afrikaanse landen haar werk kan starten in plaats van de geplande acht landen.
- De subsidie voor de HOUSEkrant eindigt per 31 december 2011. Zonder nieuwe steun zal het blad mogelijk in 2012 verdwijnen.
- Mauro mag niet definitief blijven.
- Onderzoek toont aan dat het aantal mishandelde kinderen in Nederland eerder stijgt (naar 118.000 per jaar) dan daalt.
- Onderzoek toont aan dat het misbruik bij gehandicapte kinderen onaanvaardbaar hoog is. Defence for Children dringt aan op extra aandacht voor deze kwetsbare kinderen.
- De grote bezuinigingen in Nederland lijken vooral de kwetsbare kinderen extra te raken.
- Kinderen in het buitenland die zich willen herenigen met hun ouders in Nederland hebben het onverminderd moeilijk.

HOOFDSTUK 1

DIRECTIE EN BESTUURSVERSLAG

ORGANISATIE

Defence for Children zet zich in voor kinderrechten en strijdt om kinderrechtschendingen aan te pakken. Defence for Children is een internationale kinderrechtenbeweging met meer dan veertig nationale secties.

ECPAT staat voor End Child Prostitution, child pornography And the Trafficking of children for sexual purposes. Het ECPAT-netwerk heeft meer dan tachtig afdelingen in meer dan zeventig landen en vecht wereldwijd tegen de seksuele uitbuiting van kinderen, in de vorm van kinderpornografie, kinderprostitutie en kindersekstoerisme.

In 2003 hebben Defence for Children International Nederland en ECPAT Nederland hun krachten gebundeld en zij werken sindsdien samen in één organisatie: Defence for Children – ECPAT Nederland. Via de internationale netwerken van ECPAT (met een internationaal secretariaat in Bangkok) en Defence for Children International (met een internationaal secretariaat in Genève) wordt een bijdrage geleverd aan de internationale politieke agenda voor kinderen. Defence for Children – ECPAT Nederland zet zich ook in voor de positie van kinderrechten in Nederland. Voor het algemene publiek voert de organisatie in haar communicatie de naam: "Defence for Children".

MISSIE EN VISIE

Missie: het bevorderen van kinderrechten in Nederland en daarbuiten op basis van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind*.

Visie

Wereldwijd worden de rechten van kinderen nog dagelijks veelvuldig geschonden. Mensenrechten gelden voor iedereen, dus ook voor kinderen en jongeren. Maar omdat kinderen en jongeren zich nog ontwikkelen - en zij soms kwetsbaarder zijn - hebben zij eigen rechten, vastgelegd in het VN-Kinderrechtenverdrag. Het Verdrag is geratificeerd door alle landen, behalve de VS en Somalië. Defence for Children is een internationaal opererende organisatie die opkomt voor de rechten van kinderen. Daadwerkelijke versterking van kinderrechten kan alleen gerealiseerd worden als de rechten van kinderen vastgelegd zijn in wet- en regelgeving en er continu toezicht plaatsvindt op de naleving ervan. Defence for Children gebruikt het VN-Kinderrechtenverdrag en alle daaruit voortvloeiende jurisprudentie en andere internationale verdragen als uitgangspunt om kinderrechten geïmplementeerd te krijgen en de naleving te monitoren. Defence for Children doet dit door gericht lobby te voeren, door studie en onderzoek, informatievoorziening, training en scholing, beleidsbeïnvloeding en actie. Bij Defence for Children staat het kind centraal en komen dus de belangen van kinderen op de eerste plaats; in die zin is Defence for Children in de eerste plaats de belangenbehartiger van kinderrechten. Dit krijgt mede vorm in de participatie van kinderen en jongeren in het werk van Defence for Children.

De medewerkers van Defence for Children zijn gepassioneerde professionals, die vasthoudend en gebaseerd op gedegen vooronderzoek, de belangenbehartiging van kinderen ter hand nemen. Kinderen verdienen bescherming en kinderen hebben recht op goede ontwikkelingskansen. Het is de motivatie van de medewerkers van Defence for Children om daaraan invulling te geven.

---

* Verder het VN-Kinderrechtenverdrag

Identiteit

Defence for Children wordt gezien als een deskundige, gezaghebbende, betrouwbare en strijdbare organisatie die strijdt tegen kinderrechtenschendingen, de politiek aanspreekt op haar verantwoordelijkheid om de wetgeving te verbeteren en de politiek en uitvoerende organisaties aanspreekt op hun verantwoordelijkheid om de implementatie van kinderrechten te verbeteren. Het VN-Kinderrechtenverdrag is daarbij het uitgangspunt en de inspiratie voor ons werk.

Ons usp (unique selling point): Defence for Children is een organisatie die, vanuit het juridische kader (deskundig en betrouwbaar) en het VN-Kinderrechtenverdrag (gezaghebbend) met passie vecht (strijdbaar) voor de rechten van het kind.

BELEIDSDOELSTELLINGEN

1. Defence for Children heeft als hoofddoelstelling om als belangenbehartiger voor kinderen te werken aan een betere borging van het VN-Kinderrechtenverdrag in de Nederlandse wetgeving. Daarnaast zien wij toe op een goede implementatie van die wetsverbeteringen in beleid en stellen wij kinderschendingen aan de kaak. De Kinderrechtenhelpdesk is de ogen en oren van de organisatie. Voor de komende periode blijven wij investeren in de versterking van de helpdesk. Via de Kinderrechtenhelpdesk leveren wij juridische standpunten, voeden wij onze lobby en komen we uiteindelijk ook in actie om recht te doen.
2. Defence for Children produceert soms zelfstandig maar meestal in coalitieverband hoogwaardige publicaties, die relevant zijn voor professionals (Handboek Internationaal Jeugdrecht) en voor de politiek (Jaarbericht Kinderrechten). Daarnaast publiceert Defence for Children onderzoeksrapporten en geeft ze training aan professionals.
3. Defence for Children neemt deel aan diverse coalities, waardoor de slagkracht van ons werk wordt vergroot (bijvoorbeeld het Kinderrechtencollectief).
4. Defence for Children is bij een brede groep van professionals bekend als de belangrijkste op juridische kennis gebaseerde belangenbehartiger van kinderrechten in Nederland. Om kinderrechten te versterken zet zij afhankelijk van doel en omstandigheden verschillende middelen in. Ieder jaar worden er concrete stappen vooruit gezet en resultaten behaald op de verschillende beleidsterreinen in Nederland.
5. Internationaal gezien vervult Defence for Children een centrale rol in de internationale netwerken van Defence for Children en ECPAT. Zij draagt middels projecten bij aan de versterking van kinderrechten in landen waar de maatschappelijke structuur nog niet zo stevig is dat betrokkenen die zelf kunnen realiseren. Mede door de internationale programma's zullen de secties van Defence for Children in sommige landen versterkt worden alsmede het Internationaal Secretariaat te Genève.
6. De organisatie heeft zich ontwikkeld tot een geïntegreerde organisatie, met adequate procedures (financiële en administratieve processen, programmaprocessen (rapportages, evaluaties en dergelijke) en een personeelshandboek).
7. De financiële basis van Defence for Children is versterkt, waarbij er conform externe richtlijnen, een beperkte continuïteitsreserve is gerealiseerd ten behoeve van eventuele bedrijfsrisico's.
8. Defence for Children ontwikkelt een geheel nieuw communicatiebeleid, waarbij successievelijk voor alle relevante werkvelden adequate informatievoorziening voor professionals en publiek beschikbaar is.
9. In al haar werk stelt Defence for Children de participatie van kinderen en jongeren centraal.
10. Defence for Children ontwikkelt met haar medebewoners het Kinderrechtenhuis tot het centrum van kinderrechten in Nederland.

Defence for Children werkt vanuit een vijftal pijlers:

- Algemene voorlichting, belangenbehartiging, lobby en rechtshulp.
- Jeugdrecht en jeugdstrafrecht.
- Seksuele exploitatie en kinderhandel.
- Kinderrechten en migratie.
- Het Girl Power-programma, Defence for Girls.

ALGEMEEN

Het jaar 2011 is voor Defence for Children een uitdagend en positief jaar geweest. De organisatie groeide aanzienlijk en heeft intern een professionaliseringsslag gemaakt. Er zijn belangrijke resultaten geboekt. Voor een uitgebreid inhoudelijk overzicht verwijzen wij u naar het algemene gedeelte van het jaarverslag.

BEHEER EN ORGANISATIE

In 2011 werd in het verlengde van 2010 gewerkt aan de versterking van de interne organisatie, het versterken van onze netwerken en de verdere professionalisering.

Door de steun van de Nationale Postcode Loterij is het mogelijk geworden de interne organisatie in 2011 verder te versterken. Daarnaast is het team Kinderrechten Algemeen met 0,8 fte uitgebreid. Door de start van het MFSII-programma is het team Defence for Girls (MFS II) versterkt en is de organisatie uitgebreid met een 0,8 fte voor een financieel programma manager. Het MFS II-programma wordt uitgevoerd met vijf alliantiepartners: Free Press United, Women Win, Child Helpline International, ICDI, Plan Nederland (pervoerder) en Defence for Children (inclusief partners uit het ECPAT-netwerk).

De netwerken waarin Defence for Children werkt zijn verder versterkt en vooral de coalitie het Kinderrechtencollectief is met nieuwe partners (Terre des Hommes, de CG-Raad, de Bernard van Leer Foundation en de Augeo Foundation) uitgebreid. Het project Kinderen in Tel is onderdeel geworden van het Kinderrechtencollectief.

De financiële situatie van Defence for Children is versterkt door intensief overleg met onze samenwerkingspartners. Ook andere organisaties hebben in 2011 steun gegeven aan het werk van Defence for Children, zoals War Child en de NSGK. Daarnaast hebben nieuwe vermogensfondsen (Stichting Weeshuis der Doopsgezindten en Stichting Utopa) een extra bijdrage verstrekt aan de kinderrechtenshelpdesk. Er werd in 2011 verder gewerkt aan een betere verhouding tussen de incidentele baten en de structurele of institutionele baten. We sluiten 2011 af met een positief resultaat.

Personeel

De personele bezetting is ten opzichte van het jaar 2010 toegenomen met drie fte's. Van 20 fte naar 23 fte. Het aantal medewerkers verspreid over deze fte's is toegenomen van 25 personen naar 27 personen. Eind 2011 zijn er 23 vrouwen en 4 mannen werkzaam. De meeste medewerkers werken in een part-time dienstverband.

	2011	2010
Aantal medewerkers jaareinde	27	25
Aantal full time equivalenten	23	20

Het ziekteverzuim is ten opzichte van 2010 afgenomen van 7,46% naar 2,68%.

In het jaar 2011 hebben er zeven stagiaires, afkomstig van diverse opleidingsinstituten, hun medewerking verleend aan de activiteiten van de organisatie. Zij krijgen hiervoor een bescheiden stagevergoeding. Verder verleenden er eind 2011 vier vrijwilligers, part-time, hun medewerking aan de werkzaamheden van Defence for Children.

Defence for Children volgt de CAO Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening, heeft haar eigen salarisregeling, die een afgeleide is van de salarisregeling van de CAO, en volgt voor de vergoeding woon-werkverkeer aan de werknemers de praktische regeling van de Belastingdienst. Werknemers zijn deelnemer in het Pensioenfonds Zorg en Welzijn.

Personeelsvertegenwoordiging

De Personeelsvertegenwoordiging (PVT) van Defence for Children bestaat uit vier leden. De PVT is in 2011 vier keer bijeengewees om de algemene belangen van het personeel te bespreken. Belangrijke onderwerpen waren de bespreking van het personeelshandboek, het beleidsplan, de jaarrekening en de aanzet voor een nieuw functiehuis.

BESTUUR

De veranderingen en professionalisering binnen de organisatie vonden plaats onder het toezien oog van het bestuur. Het bestuur heeft in 2011 zeven maal vergaderd. De belangrijkste onderwerpen op de agenda waren:

- Het Meerjarenbeleidsplan en de Meerjarenraming 2012-2014.
- Het Jaarverslag 2010 en de Jaarrekening 2010.
- De begroting 2011 en het Jaarplan 2012.
- Verbetering van de interne organisatie en het borgen van de primaire processen.
- De nieuwe positionering van Defence for Children.

Het meerjarenbeleidsplan is in de november-vergadering van het bestuur vastgesteld.

In 2011 bestond het bestuur uit de volgende leden:

- C.A.P. Weeda, voorzitter
- D.J.H.G. Vijgen, penningmeester (vanaf maart 2011)
- G.J.B. de Haas
- I.P. Tuinenburg
- M.H.A. Strik
- A.C. Quik-Schuijt
- K. Bakker

Het bestuur werkt onbezoldigd. Onkosten die gemaakt worden voor Defence for Children kunnen worden gedeclareerd.

Communicatiebeleid

In 2011 is de nieuwe positionering door het bestuur goedgekeurd. In de communicatie wordt ECPAT geïntegreerd bij Defence for Children. Stapsgewijs zal de nieuwe huisstijl worden ingevoerd. In 2011 zijn de eerste publicaties verschenen in de nieuwe huisstijl en is de basis gelegd voor de huisstijlrichtlijnen.

Het magazine Right! is vier keer verschenen.

De abonneewerving voor Right! leverde onvoldoende nieuwe abonnees op, zodat in 2012 aanpassingen in het magazine zullen worden doorgevoerd.

Daarbij moet ook gedacht worden aan een digitale versie.

De HOUSEkrant is eveneens vier maal verschenen. In 2011 is voor het laatst subsidie verkregen voor de HOUSEkrant. In 2012 zal gezocht worden naar alternatieve inkomsten voor de HOUSEkrant. Mochten er in 2012 geen andere inkomsten verworven worden, dan zal de krant helaas moeten worden stopgezet.

Actualiteiten

De politieke actualiteit heeft er in 2011 voor gezorgd dat er erg veel publiciteit is geweest rondom kinderen die in Nederland geworteld zijn. Begin 2011 was de mogelijke uitzetting van het meisje Sahar onderwerp van het politieke debat. Dit was aanleiding voor Defence for Children om vervolgens in mei 2011 de actiegroep: 'Wij Blijven' te starten. Met deze kinderen, die allen langer dan vijf jaar in Nederland wonen en leven, is een actieplan opgesteld. Defence for Children heeft via allerlei media deze kinderen een stem en gezicht gegeven. Het jaar 2011 werd afgesloten met een mediahype rondom de alleenstaande minderjarige asielzoeker Mauro Manuel.

Defence for Children heeft daar waar mogelijk aandacht gevraagd voor de rechten van Mauro en zijn lotgenoten.

Websites

Defence for Children beheert een aantal websites, de belangrijkste zijn: www.defenceforchildren.nl, www.ecpat.nl, www.kinderrechten.nl, www.geenkindopstraat.nl, www.ilegaalkind.nl.

De eerste twee trekken gezamenlijk gemiddeld elfduizend unieke bezoekers per maand.

www.kinderrechten.nl trekt gemiddeld 5000 unieke bezoekers per maand.

In 2012 zal een modernisering van de websites plaatsvinden.

SAMENVATTING VAN DE FINANCIËLE RESULTATEN 2011

In 2011 stegen de baten met € 657.904 (28%) ten opzichte van 2010. Dit is vooral veroorzaakt door de start van het grote Girl Power-programma in 2011. Verder is een aantal grote nieuwe projecten gestart, waaronder het Child Sex Tourism-project van het Mensenrechtenfonds. De samenwerking met The Body Shop heeft wederom heel positieve resultaten laten zien.

De acquisitie van deze nieuwe projecten heeft geleid tot een toename van nieuwe activiteiten besteed aan de verschillende doelstellingen van € 557.919 (30%).

Van de totale baten ad. € 3.049.535 is 81% (is € 2.474.990) rechtstreeks besteed aan de doelstellingen. Daarnaast heeft Defence for Children €133.648 besteed aan de werving ten behoeve van de baten eigen fondsenwerving, die €1.031.806 bedraagt. De kosten eigen Fondsenwerving komen daarmee op 13% en dat is ruim onder de door het CBF gestelde maximum van 25 %.

De totale bestedingen aan de doelstellingen van € 2.474.990 is 83% van de totale som der lasten.

Het totale resultaat is positief, te weten € 53.994. Het bedrag is grotendeels toegevoegd aan de Algemene Reserve (€ 49.994) en een deel aan het nieuw gevormde bestemmingsfonds (€ 4.000). De bestemmingsreserve personeel en wachtgeld is opgeheven en het gereserveerde saldo toegevoegd aan de algemene reserve. De verplichting van aanspraak op wachtgeld is komen te vervallen onder de huidige CAO Welzijn. Defence for Children volgt deze CAO.

De reserves van Defence for Children bedragen na resultaatverdeling € 512.695 en bestaan uit een continuïteitsreserve van € 412.694 en een bestemmingsreserve campagnefonds van € 100.001. Het beleid van het bestuur is erop gericht om een continuïteitsreserve van uiteindelijk minimaal 50 % van de vaste lasten van de organisatie te creëren.

Met de toevoeging vanuit de resultaatverdeling van € 49.994 komt de continuïteitsreserve op 46 % van de gewenste omvang van de continuïteitsreserve. Omdat de personeelskosten het overgrote deel vormen van de vaste lasten is het beleid van het bestuur om de verhouding van vaste versus tijdelijke aanstellingen aan te houden op 2/3 : 1/3.

ONZE PARTNERS

Hieronder vindt u een overzicht van onze samenwerkingspartners, met wie wij de resultaten hebben kunnen bewerkstelligen.

Nationale Postcode Loterij

2010 was het eerste jaar waarin Defence for Children mocht rekenen op een substantiële bijdrage als beneficiënt van de Nationale Postcode Loterij. In juni 2011 is Defence for Children formeel geëvalueerd door de Nationale Postcode Loterij. Deze evaluatie was zeer positief, zodat Defence for Children de komende drie jaar nog op de bijdrage van € 500.000, = per jaar kan rekenen. Het bestuur heeft één vergadering bij de Nationale Postcode Loterij gehouden, waarbij de Nationale Postcode Loterij haar beleid en werkwijze heeft kunnen toelichten. Voorts was Defence for Children in april 2011 gastheer van de beneficiënten-bijeenkomst van de Nationale Postcode Loterij in het Kinderrechtenhuis.

Defence for Children heeft als penvoerder van een coalitie van diverse kinderrechtenorganisaties (Plan Nederland, Liliane Fonds, War Child, Save the Children, ICDI en Terre des Hommes) een extra aanvraag ingediend. Deze aanvraag is helaas (nog) niet gehonoreerd.

Plan Nederland

Girl Power – MFS II

In 2011 is de Child Rights Alliance, waarvan Defence for Children deel uitmaakt, van start gegaan met het uitgebreide Girl Power-programma, dat in totaal vijf jaar loopt. De financiering hiervan geschiedt uit het vijfjarige Medefinancieringsstelsel (MFSII) van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Defence for Children zal in vijf Afrikaanse landen (Zambia, Ethiopië, Siëra Leone, Liberia en Ghana) programma's ontwikkelen waarbij de rechten van kinderen, en meer specifiek die van meisjes, worden versterkt. In de Girl Power-Alliantie onder leiding van Plan Nederland werkt Defence for Children samen met Child Helpline International, Women Win, Free Press United, Plan Nederland en ICDI.

Het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft eind november 2010 besloten de aanvraag van de Girl Power-Alliantie te korten met ongeveer 30 % met als consequentie dat wij genoodzaakt waren om het aantal landen waarin Defence for Children beoogde te starten terug te brengen van acht naar vijf. In deze vijf landen werken we samen met drie secties van Defence for Children en drie partners van ECPAT.

Brazilië-project

In samenwerking met Plan Nederland en met de reisindustrie (ANVR en TUI Nederland, Travel Counsellors en Fly Brasil) is ECPAT een meerjarig programma gestart in Brazilië. Doelstelling van dit programma is om de toeristenindustrie en haar partners aan te spreken op hun verantwoordelijkheid om seksuele uitbuiting van kinderen te voorkomen. De werkzaamheden van ECPAT vinden voor een belangrijk deel in Nederland plaats in de vorm van voorlichting, scholing en draagvlakversterking.

Combating Child Sex Tourism (Mensenrechtenfonds)

In 2011 is de beschikking ontvangen uit het Mensenrechtenfonds van het ministerie van Buitenlandse Zaken om van start te gaan met een nieuw project tegen seksuele uitbuiting van kinderen in de toeristische sector.

The Body Shop

ECPAT voert samen met The Body Shop een wereldwijde campagne 'Stop seksuele uitbuiting van kinderen'. De campagne bestaat uit verschillende onderdelen, onder andere een groots opgezette handtekeningenactie en de verkoop van een handcrème waarvan een belangrijk deel van de opbrengst ten goede komt aan ECPAT. In 2011 zijn zowel aan de Nederlandse overheid, de Europese Commissie als aan de Verenigde Naties handtekeningen overhandigd ter ondersteuning van deze campagne.

Stichting Kinderpostzegels Nederland

Defence for Children werkt al lange tijd samen met Stichting Kinderpostzegels Nederland in verschillende projecten. In 2011 heeft Stichting Kinderpostzegels Nederland haar steun aan Defence for Children uitgebreid, vooral gericht op helpdeskzaken voor in Nederland gewortelde kinderen. Stichting Kinderpostzegels Nederland is financier van het proefprocessenfonds, dat Defence for Children in staat stelt om juridisch alle wegen te bewandelen.

MATRA - Ministerie van Buitenlandse Zaken

In het kader van MATRA werkte Defence for Children aan verschillende projecten in Georgië, Oekraïne en Rusland. Jeugdzorg, jeugdstrafrecht en seksuele uitbuiting (via ECPAT) zijn de thema's die hierbij aan de orde zijn. In langlopende projecten worden daadwerkelijke verbeteringen bewerkstelligd. Het programma in Rusland is in 2011 succesvol afgerond.

UNICEF Nederland

Jaarbericht Kinderrechten

Met UNICEF Nederland is het Jaarbericht Kinderrechten 2011 gemaakt, waarbij het beleid van het kabinet werd afgezet tegen het VN-Kinderrechtenverdrag. In juni heeft Defence for Children het Jaarbericht aangeboden aan staatssecretaris Teeven van Veiligheid en Justitie.

Op Kleine Prinsjesdag werd in de Ridderzaal een alternatieve troonrede voorgedragen door een Kinderkoningin. Dit heeft voor veel publiciteit gezorgd.

Daarnaast wordt op een aantal terreinen gezamenlijk lobby gevoerd.

Ministerie van VWS

Het Kinderrechtencollectief, waarvan Defence for Children voorzitter is en het secretariaat voert, ontving in 2011 van het ministerie van VWS subsidie voor de voorlichting over kinderrechten. Hiervan zijn verschillende voorlichtingsactiviteiten gefinancierd, voorlichtingsmaterialen en de website: www.kinderrechten.nl. In 2011 is heel hard gewerkt aan de tweede druk van het Handboek Internationaal Jeugdrecht. Dit Handboek zal in 2012 verschijnen en dan ook direct in een digitale versie.

Stichting Steunfonds Pro Juventute Nederland

Pro Juventute steunde in 2011 het onderzoek van Defence for Children naar kinderen en jongeren in de politiecel. De resultaten zijn in 2011 gepresenteerd en dit heeft geleid tot veel overleg met Tweede Kamerleden, justitie en politie.

EU – DAPHNE

In het DAPHNE-project, gefinancierd door de Europese Commissie, werken acht Europese landen aan standaarden voor voogden van alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Defence for Children is de internationale coördinator van dit project. Het eindrapport is in 2011 aangeboden aan de Europese Commissie. Het project loopt begin 2012 af. Er zal getracht worden om het project verder te ontwikkelen, zodat ook de implementatie van deze standaarden op Europees niveau kan plaatsvinden.

Oak Foundation

Sinds 2009 geeft Oak Foundation steun aan het driejarige Mario-project waarin vier internationale organisaties samenwerken: ECPAT, Nobody's Children Foundation, Save the Children in Albania en Terre des Hommes - Child Relief. De activiteiten spelen zich met name af in Zuidoost-Europa, om kinderen die slachtoffer zijn van uitbuiting en kinderhandel of die daartoe een groot risico lopen, beter bescherming te bieden zowel op nationaal als internationaal niveau. Defence for Children is via ECPAT-partner Neglected Children Society vooral actief in Bulgarije. Het project is in 2011 succesvol afgerond.

Stichting Dijkverzwaring

Stichting Dijkverzwaring leverde in 2011 wederom een belangrijke bijdrage aan de Kinderrechtenhelpdesk (€30.000).

Stichting Utopa

In 2011 heeft Stichting Utopa significante ondersteuning geboden aan de Kinderrechtenhelpdesk in de vorm van € 85.500 financiële steun voor Defence for Children - ECPAT. Dit maakte de nodige uitbreiding mogelijk in de vorm van twee nieuwe helpdeskmedewerkers. Hierdoor kon intensiever en diepgaander gewerkt worden aan de behandeling van helpdeskvragen.

Stichting Weeshuis der Doopsgezinden

Deze stichting heeft vooralsnog eenmalig een substantiële bijdrage aan de Kinderrechtenhelpdesk verstrekt van €59.000.

NSGK

Defence for Children ontwikkelde in 2011 nieuw beleid ten aanzien van het gehandicapte kind. NSGK heeft een bijdrage van € 30.000 gegeven om de Kinderrechtenhelpdesk daarop in te richten. Daarnaast zijn er intensieve gesprekken gevoerd met NSGK, Johanna Kinderfonds en het Revalidatiefonds om in het kader van Kinderen in Tel een gehandicapten-indicator te realiseren. Dit zal in 2012 in samenwerking met het Verwey-Jonker Instituut worden gerealiseerd.

War Child

Ook War Child heeft een extra bijdrage van € 20.000 aan de Kinderrechtenhelpdesk verstrekt. Met War Child werden verder gesprekken gevoerd om de samenwerking te intensiveren.

De coalitie: het Kinderrechtencollectief

Het Kinderrechtencollectief is de krachtigste lobbycoalitie voor kinderrechten, bestaande uit UNICEF Nederland, Stichting Kinderpostzegels Nederland, Augeo Foundation, CG-Raad, Jantje Beton, NJR, NJI (als adviseur), Terre des Hommes en Defence for Children. In 2011 is er een actieve lobby gevoerd op het brede terrein van kinderrechten.

De ngo-rapportage

In 2012 zal de Nederlandse overheid haar vijfjaarlijkse verantwoording moeten afleggen aan het VN-Kinderrechtencomité in Genève. Het Kinderrechtencollectief heeft besloten om een schaduwrapportage op te stellen en die gelijk met de overheidsrapportage te presenteren. In 2011 is samen met 82 organisaties, met Defence for Children als penvoerder, hard gewerkt aan de realisatie van deze schaduwrapportage. Het rapport zal in april 2012 aan de Tweede Kamer worden aangeboden

De Kinderombudsman

Na vijftien jaar lobby vanuit het Kinderrechtencollectief heeft het vorige kabinet in 2010 besloten tot het instellen van een Kinderombudsman. De Kinderombudsman is per 1 april 2011 aangesteld. Er is in 2011 intensief samengewerkt met de Kinderombudsman.

Met de komst van de Kinderombudsman is de aandacht voor kinderrechten verder geïstitutionaliseerd.

Stichting Samenwerkende Kinderfondsen

Defence for Children is toegetreden tot het bestuur van de Stichting Samenwerkende Kinderfondsen. Deze stichting beoogt het draagvlak voor kinderrechten in Nederland te versterken. Defence for Children verzorgt het secretariaat en de financiële administratie en coördineert de werkzaamheden van de tijdelijk aangestelde campagnemanager.

Overige donoren in 2011

H.A.J. Bekhuis	Stichting Zonnige Jeugd
ICCO & Kerk In Actie	Landelijk Cliëntenforum Jeugdzorg
Children's Rights Alliance England	Verwey-Jonker Instituut
Stichting Pryluky	Universiteit Utrecht – Willem Pompe Instituut
Lexis Nexis	Stichting Dura Charity
Augeo Foundation	Bernard van Leer Foundation
CG-Raad	ECPAT Duitsland
ECRE België	Jantje Beton
Stichting Kinderrechtenhuis	Terre des Hommes
Van Monfoort	

VOORUITZICHTEN 2012

De bezuinigingen die het huidige kabinet heeft doorgevoerd, evenals de nog te verwachten bezuinigingen, zullen niet alleen de subsidie-inkomsten vanuit de overheid verder onder druk zetten. Ook onze huidige partners zullen de effecten van deze bezuinigingen merken, wat zal betekenen dat de inkomsten vanaf 2012 onder druk komen te staan. Vooralsnog is er een sluitende begroting 2012 opgesteld. De interne organisatie is erop ingericht om tegenvallende inkomsten te kunnen opvangen.

2012 zal een moeilijker jaar worden voor Defence for Children, in de zin dat een aantal grote internationale projecten aflopen gedurende het jaar (MATRA-projecten in Georgië en Oekraïne). Daarnaast zal de stichting veel van haar aandacht blijven richten op het verder versterken van de resultaten uit de eigen fondsenwerving. De baten zijn daarom begroot op € 2.744.910 met een klein positief resultaat van € 837. Er is voor het eerst een kleine begrote post opgenomen voor de verdere ontwikkeling en scholing van het huidige personeel. Er is tevens een bijdrage begroot voor de versterking van onze internationale organisatie in Genève.

Wij danken alle partners en relaties die ons ook in 2011 weer hebben gesteund. Ons werk is vaak onzichtbaar, want veel gebeurt in goed onderling overleg met partijen uit de jeugdzorg, justitie, toerisme en advocatuur. De punten die we bereiken zijn niet voor iedereen goed te zien. Soms moet Defence for Children ook publiekelijk haar stem voor de rechten van kinderen laten klinken. En dan helpt het, als je je gesteund weet door zoveel maatschappelijke organisaties. Dank daarvoor.

Aloys van Rest
Directeur Defence for Children

Cees Weeda
Voorzitter Defence for Children

JAARREKENING

BEGROTING 2012

Alle bedragen zijn in euro's

	2012
BATEN	
Subsidie	2.744.910
Kosten activiteiten	945.504
Opbrengst	1.799.406
LASTEN	
Personeelskosten	1.529.378
Huisvestingskosten	131.209
Organisatiekosten	103.875
Algemene kosten	34.107
Totale lasten	1.798.569
RESULTAAT	<u><u>837</u></u>

BALANS

Alle bedragen zijn in euro's

	31-12-2011	31-12-2010
ACTIVA		
Immateriële vaste activa	32.194	29.930
	<u>32.194</u>	<u>29.930</u>
Vorderingen en overlopende activa	274.003	408.430
Effecten	134.164	179.450
Liquide middelen	833.224	195.048
	<u>1.241.391</u>	<u>782.928</u>
Totaal	<u>1.273.584</u>	<u>812.858</u>
PASSIVA		
Reserves en fondsen		
- reserves		
- continuïteitsreserve	412.694	192.229
- bestemmingsreserve campagnefonds	100.001	100.001
- bestemmingsreserve personeel en wachtgeld	-	170.471
- overige reserves	-	-
	<u>512.695</u>	<u>462.701</u>
- fondsen		
- bestemmingsfonds	4.000	-
	<u>4.000</u>	<u>-</u>
Totaal reserves en fondsen	516.695	462.701
Kortlopende schulden		
Vooruit ontvangen subsidies/bijdragen	480.967	134.886
Belastingen en premies sociale verzekeringen	81.916	69.766
Nog te besteden subsidiegelden	-	38.000
Overlopende passiva	194.006	107.505
	<u>756.889</u>	<u>350.157</u>
Totaal	<u>1.273.584</u>	<u>812.858</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Alle bedragen zijn in euro's

	Werkelijk 2011	Begroot 2011	Werkelijk 2010
BATEN			
Baten uit eigen fondsenwerving	1.031.806	987.181	729.502
Baten uit gezamenlijke acties	-	-	-
Baten uit acties van derden	550.447	610.000	616.541
Subsidies van overheden	1.457.223	1.598.434	1.035.120
Baten uit beleggingen	10.059	-	10.468
Overige baten	-	50.000	-
Som der baten	<u>3.049.535</u>	<u>3.245.615</u>	<u>2.391.631</u>
LASTEN			
Besteed aan doelstellingen			
Algemene voorlichting, rechtshulp	506.656	537.266	568.787
Jeugdrecht en jeugdstrafrecht	675.258	712.456	424.900
Seksuele exploitatie en kinderhandel	395.494	412.485	563.748
Kinderrechten en migratie	320.070	374.606	243.300
Girl Power-programma	<u>634.366</u>	<u>768.944</u>	<u>96.253</u>
	2.531.844	2.805.757	1.896.988
Werving baten			
Kosten eigen fondsewerving	146.322	136.976	147.688
Kosten gezamenlijke acties	-	-	-
Kosten acties derden	34.224	35.036	26.403
Kosten verkrijging subsidies overheden	59.948	52.554	71.660
Kosten van beleggingen	<u>5.339</u>	<u>-</u>	<u>3.042</u>
	245.833	224.566	248.793
Beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie	<u>217.864</u>	<u>210.216</u>	<u>191.598</u>
Som der lasten	<u>2.995.541</u>	<u>3.240.539</u>	<u>2.337.379</u>
RESULTAAT			
	<u><u>53.994</u></u>	<u><u>5.076</u></u>	<u><u>54.251</u></u>
Toevoeging/onttrekking aan:			
Continuïteitsreserve	49.994		
Bestemmingsreserves			
Overige reserves			
Bestemmingsfonds	<u>4.000</u>		
	<u><u>53.994</u></u>		

ALGEMENE TOELICHTING OP DE JAARREKENING

1. Status Stichting Defence for Children International Nederland – ECPAT Nederland

De Stichting Defence for Children International Nederland – ECPAT Nederland is sinds begin 2010 gevestigd in het Kinderrechtenhuis aan de Hooglandse Kerkgracht 17G te Leiden. De Stichting is opgericht op 30 augustus 1989 en staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel in Amsterdam onder dossiernummer: 41208813.

De Stichting heeft conform de statuten als doel “het signaleren, stimuleren en waar mogelijk coördineren van lokale, nationale en internationale initiatieven gericht op het bevorderen en beschermen van de rechten van het kind, zoals omschreven in het VN-Kinderrechtenverdrag of op andere wijze erkend, het geven van bekendheid aan deze materie, het verstrekken van juridische en andere adviezen aan kinderen die het slachtoffer zijn of dreigen te worden van schendingen van bovenbedoelde rechten, of aan hun belangenbehartigers, alsmede het opkomen voor en verdedigen van hun belangen en het steunen van de te Leiden gevestigde vereniging: Vereniging Defence for Children International Nederland”.

Het vermogen van de Stichting wordt gevormd door:

- schenkingen, erfstellingen en legaten;
- rente;
- bijdragen van derden;
- andere inkomsten.

De Stichting heeft een specifieke financiële relatie met de Vereniging Defence for Children International Nederland. De Vereniging heeft beperkte eigen inkomsten, met name in de vorm van contributie van leden maar ook donaties en giften. Zij draagt deze grotendeels af aan de Stichting. De Stichting op haar beurt neemt de volledige financiële lasten van de activiteiten van de Vereniging voor haar rekening. Over 2011 is er € 55.705 overgedragen door de Vereniging aan de Stichting ten behoeve van de exploitatie.

2. Richtlijn

Deze jaarrekening is opgesteld conform Richtlijn 650 voor Fondsenwervende instellingen van de Raad van de Jaarverslaggeving.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

1. Algemeen

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Baten en lasten worden verantwoord in het jaar waarop ze betrekking hebben.

In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen. Deze referenties verwijzen naar de toelichting.

2. Balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte economische levensduur.

De volgende percentages worden gehanteerd:

Installaties	20%
Inventaris	20%
Kantoorapparatuur	33,33%

Met uitzondering van de frankeermachine, deze wordt afgeschreven met 20% per jaar.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid.

Effecten

De effecten betreffen beleggingen in obligaties. Deze worden gewaardeerd tegen de reële waarde. Het beleggingsbeleid van het bestuur van de stichting is te kenmerken als zeer defensief. Het beleid is erop gericht om het pakket aan effecten af te stoten, hetgeen in 2012 zijn beslag zal krijgen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden. Deze worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Alle liquide middelen zijn direct opeisbaar.

Bestemmingsreserves

Het eigen vermogen bestaat uit het vrij besteedbare vermogen en bestemmingsreserves. Bestemmingsreserves zijn reserves die bestemd zijn voor een specifiek doel.

De bestemmingsreserve donaties is opgeheven. Een bestemmingsreserve campagnefonds is gecreëerd.

Bestemmingsfonds

Gedurende 2011 is er een bestemmingsfonds ontstaan doordat Defence for Children een prijzengeldbedrag in bewaring heeft ontvangen t.g.v. de winnaar van een SkyHigh/VPROproductie. Dit prijzengeld dient pas uitbetaald te worden aan de prijzengeldwinnaar op het moment dat er aan alle voorwaarden van SkyHigh/VPRO is voldaan.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

3. Staat van baten en lasten

Subsidies

Subsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen.

Giften

Baten uit giften worden verantwoord in het jaar van ontvangst.

Bestedingen

Bestedingen van langlopende projecten worden verantwoord conform de gerealiseerde projectbestedingen in het financieel boekjaar.

Bestedingen die nog niet daadwerkelijk betaald zijn maar wel gerelateerd aan het financieel boekjaar zijn opgenomen als last in de periode waarover de last is verschuldigd.

Pensioenen

De Stichting Defence for Children International Nederland - ECPAT Nederland heeft een toegezegd-pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds PFZW. Onder een toegezegdpensioenregeling wordt verstaan een regeling waarbij aan de werknemers een pensioen wordt toegezegd, waarvan de hoogte afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren.

Verplichtingen in verband met bijdragen aan deze pensioenregeling worden als last in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarover de bijdragen zijn verschuldigd.

TOELICHTING OP DE BALANS

Alle bedragen zijn in euro's

			31-12-2011	31-12-2010
1. Materiële vaste activa				
- Installaties			1.073	1.394
- Inventaris			19.141	15.370
- Kantoorapparatuur			11.980	13.166
			32.194	29.930
				Kantoor
Verloop	Totaal	Installaties	Inventaris	apparatuur
Boekwaarde 1-1-2011	-	-	-	-
Investerings	1.551.693	-	1.513.174	38.519
Afschrijvingen	-	-	-	-
Boekwaarde 31-12-2011	1.551.693	-	1.513.174	38.519
2. Nog te ontvangen subsidies en bijdrage				
DAPHNE			3.376	3.376
IOM Italië			28.351	35.143
Ministerie van Buitenlandse Zaken			-	138.423
Ministerie van Jeugd en Gezin **			-34.035	18.000
Pro Juventute			-	3.160
Stichting Kinderpostzegels Nederland			82.500	68.314
Stichting Utopa			16.400	16.500
Stichting Vrienden van Pryluky			-	9.569
Verwey-Jonker Instituut			8.475	18.967
Overig			-	565
			105.067	312.017
** Volgens de beschikking ontvangt Defence for Children na afrekening de resterende 10 % (€ 19.600) van de totale subsidie van €196.000. Dit bedrag is opgevoerd als een vordering. Daarnaast is er sprake van een uren-overschrijding op één van de activiteiten van de subsidiabele projectfinanciering ad € 53.635 welke als voorziening is opgenomen. € 19.600 minus € 53.635 = - € 34.035.				
3. Overlopende activa				
Waarborgsommen			4.935	4.935
Voorschotten			94.537	89.281
Overige vorderingen			67.850	-
Dividendbelasting			493	401
Rente			1.121	1.796
			168.936	96.413
4. Effecten				
BNPL2 Euro staatsobligaties			71.412	71.160
Delta Lloyd rente FD obligaties			62.752	60.147
Robeco Divirente A			-	48.143
			134.164	179.450

TOELICHTING OP DE BALANS

Alle bedragen zijn in euro's

	31-12-2011	31-12-2010
5. Liquide middelen		
ABN-AMRO 53.72.92.586	510.000	-
ABN-AMRO 60.83.77.406	101.515	22.320
ABN-AMRO 54.54.67.225 (depositorekening)	220.031	169.998
ABN-AMRO 54.54.30.674 (rekening courant)	113	105
ING 3166	1.250	-
Kas	314	2.625
	833.224	195.048
6. Algemene reserve		
Stand per 1 januari	192.229	182.320
Resultaat boekjaar	49.994	9.909
Toegevoegd ten laste van bestemmingsreserve personeel en wachtgeld	170.471	-
Stand per 31 december	412.694	192.229
7. Bestemmingsreserve donaties		
Stand per 1 januari	-	70.549
Onttrokken, toegevoegd aan bestemmingsreserve campagnefonds	-	- 70.549
Stand per 31 december	-	-
8. Bestemmingsreserve Campagnefonds		
Stand per 1 januari	100.001	-
Toegevoegd ten laste van bestemmingsreserve donaties	-	70.549
Toegevoegd ten laste van resultaat	-	29.451
Stand per 31 december	100.001	100.001
9. Bestemmingsreserve personeel en wachtgeld		
Stand per 1 januari	170.471	155.580
Toegevoegd via algemene reserve	-	14.891
Onttrokken, toegevoegd aan algemene reserve	- 170.471	-
Stand per 31 december	-	170.471
10. Bestemmingsfonds		
Stand per 1 januari	-	-
Toegevoegd ten laste van resultaat	4.000	-
Stand per 31 december	4.000	-

Bestemmingsfonds: SkyHigh TV heeft een geldbedrag van €4.000 in bewaring gegeven aan Defence for Children-ECPAT NL. Dit bedrag is gelijk aan het prijzengeld dat gewonnen is door een participant aan het vpro programma "Weg van Nederland", het geldbedrag mag pas uitbetaald worden aan de participant op het moment dat er voldaan is aan de voorwaarden van SkyHigh TV.

TOELICHTING OP DE BALANS

Alle bedragen zijn in euro's

	31-12-2011	31-12-2010
11. Vooruitontvangen subsidies/bijdragen		
Animus Foundation	24.616	-
Bernard van Leer Foundation	10.000	-
Children's Rights Alliance England	37.815	-
ECPAT Duitsland	-	13.927
ICCO	10.702	18.365
KMOP Greece	12.845	-
Ministerie van Buitenlandse Zaken	235.470	-
NSGK	25.225	-
OAK Foundation	-	34.637
Plan Nederland	99.161	29.127
Stichting Weeshuis der Doopsgezinden	-	26.267
Stichting Zonnige Jeugd	2.195	12.563
Terre des Hommes	9.139	-
UNICEF Nederland	13.800	-
	480.967	134.886
12. Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffingen	81.916	69.766
	81.916	69.766
13. Nog te besteden subsidiegelden		
Code Name Future	-	38.000
	-	38.000
14. Overlopende passiva		
Pensioenfonds PFZW	-1.981	5.176
Kortlopende schulden	41.267	37.320
Levensloop	7.601	-
Overige nog te betalen gelden	30.719	2.152
Personeelsverplichtingen	89.537	43.089
Algemene kosten	4.500	9.768
Activiteiten kosten	22.363	10.000
	194.006	107.505

Nagenoeg alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan 1 jaar.

In de personeelsverplichtingen is opgenomen een vakantiegeldreservering van €43.827. Daarnaast waren er op 31 december 2011 1.048 uur niet opgenomen vakantieuren van Defence for Children International Nederland - ECPAT Nederland personeel met een bruto-bruto kostprijs van €45.710.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Defence for Children International Nederland - ECPAT Nederland heeft een huurovereenkomst voor het in 2010 betrokken pand aan de Hooglandse Kerkgracht 17G te Leiden. Deze huurovereenkomst loopt tot 31 december 2014. De verplichting v.a.

1 januari 2012 tot het einde van de huurovereenkomst bedraagt €178.063

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Alle bedragen zijn in euro's

	2011	2010
1. Baten uit eigen fondsenwerving		
Augeo Foundation	5.000	-
Bernard van Leer Foundation	5.000	-
CG-raad	2.500	-
Children's Rights Alliance England	8.755	-
Cordaid	-	7.500
ECPAT Duitsland	16.531	42.263
ECRE België	3.400	-
H.A.J. Bekhuis	4.500	7.500
ICCO & Kerk In Actie	47.663	-
IOM Italië	-	21.436
Jantje Beton	2.500	-
Landelijk Cliëntenforum Jeugdzorg	50.000	50.000
OAK Foundation	34.637	24.009
Pharos	-	3.960
Plan Nederland	70.717	-
Save the Children Nederland	-	5.000
Stichting Dijkverzwaren	30.000	30.000
Stichting Dura Charity	15.000	-
Stichting Kinderpostzegels Nederland	201.986	190.314
Stichting Kinderrechtenhuis	3.779	-
Stichting Samenwerkende Kinderfondsen	15.110	-
Stichting Steunfonds Pro Juventute Nederland	14.590	20.910
Stichting Utopa	85.500	-
Stichting Pryluky	5.751	9.569
Stichting Weeshuis der doopsgezinden	85.267	10.483
Stichting Zonnige jeugd	10.368	2.437
Terre des Hommes	55.508	-
UNICEF Nederland	91.054	87.000
Universiteit Utrecht - Willem Pompe Inst.	16.200	-
Van Montfoort	914	2.426
Verwey-Jonker Instituut	8.475	22.000
War Child	20.000	-
Donaties, giften & lidmaatschappen	109.628	9.941
Overige baten	32.727	81.057
	<u>1.031.806</u>	<u>627.805</u>
2. Baten uit acties van derden		
Nationale Postcode Loterij	500.000	500.000
Lexis Nexis	6.654	3.603
The Body Shop Foundation	39.793	112.938
SkyHigh TV	4.000	-
	<u>550.447</u>	<u>616.541</u>

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Alle bedragen zijn in euro's

	2011	2010
3. Subsidies van overheden		
Ministerie van VWS	142.365	180.000
Ministerie van Buitenlandse Zaken	1.309.347	706.767
MFS II	706.564	-
Matra	571.917	618.384
Mensenrechtenfonds	28.643	-
Overige	2.223	88.383
Ministerie van Justitie		11.689
Europese Commissie	5.511	136.664
	<u>1.457.223</u>	<u>1.035.120</u>
4. Baten uit beleggingen		
Dividend	5.657	6.228
Koersresultaat effecten	- 2.176	- 2.309
Rente	6.578	6.549
	<u>10.059</u>	<u>10.468</u>
5. Uitbesteed werk		
Algemene voorlichting en rechtshulp	286.009	169.545
Jeugdrecht en jeugdstrafrecht	288.520	231.790
Seksuele exploitatie en kinderhandel	149.216	360.527
Kinderrechten en migratie	37.778	136.890
Girl Power-programma	454.410	11.262
	<u>1.215.933</u>	<u>910.015</u>
6. Publiciteit en communicatie		
Rechten voor het Kind	27.332	61.677
Kosten fondsenwerving	7.211	4.250
Evenementen	2.996	702
Netwerkkosten	43.970	5.719
IGA Defence for Children	10.000	-
IS Geneve	25.000	-
	<u>81.510</u>	<u>72.348</u>

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Alle bedragen zijn in euro's

	2011	2010
7. Personeelskosten		
Brutosalarissen	1.088.201	811.541
Heffing spaarloon, Levenslooptoelage	3.837	3.807
Sociale lasten	159.076	110.561
Pensioenpremie	104.001	70.792
Ontvangen ziektegeden	-26.338	-19.380
Inhuur personeel	13.494	88.888
Reiskosten woon-werkverkeer	50.292	38.491
Overige reiskosten en representatiekosten	1.077	4.681
Kosten vrijwilligers en stagiaires	4.857	4.689
Congressen en symposia	125	2.203
Personeelsverzekeringen	44.483	14.641
Overige personeelskosten	62.572	56.583
	<u>1.505.676</u>	<u>1.187.497</u>

Personele bezetting

Aantal medewerkers jaareinde	27	25
Aantal full time equivalenten	fte 23	fte 20

Bezoldiging directie

Defence for Children - ECPAT volgt een eigen salarisregeling, die is afgeleid van de CAO Welzijn. De directeur is ingeschaald in salarisschaal 14, anciënnitiet U2. Brutoloon gedurende 2011 bedroeg €97.898.

8. Huisvestingskosten

	2011	2010
Huur, inclusief energie en water	68.437	65.604
Overige huisvestingskosten	6.044	8.530
	<u>74.481</u>	<u>74.134</u>

9. Kantoor- en algemene kosten

Accountantskosten	23.741	20.711
Administratiekosten	7.644	9.337
Advieskosten	31.481	6.506
Kantoorbenodigheden, drukwerk	45.953	16.211
Bestuurs- en vergaderkosten	1.806	1.290
Automatiseringskosten	22.303	19.282
Telefoon, porti en vracht	15.433	17.012
Documentatie en abonnementen	17.623	12.239
Doorbelasting overhead	-64.535	-27.499
Overige	0	3.812
	<u>101.450</u>	<u>78.901</u>

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Alle bedragen zijn in euro's

	2011	2010
10. Afschrijving en rente		
Afschrijving installaties	322	215
Onderhoud inventaris, kantoorapparatuur en installaties	630	266
Afschrijving inventaris en kantoorapparatuur	14.464	14.005
Bankkosten	1.075	471
	<u>16.491</u>	<u>14.486</u>

TOELICHTING LASTENVERDELING

SPECIFICATIE EN VERDELING KOSTEN NAAR BESTEMMING

Alle bedragen zijn in euro's

BESTEMMING	Doelstelling					
	Algemene voorlichting en rechtshulp	Jeugdrecht en Jeugdstrafrecht	Seksuele exploitatie en Kinderhandel	Kinderrechten en migratie	Girl Power programma	Eigen fondsenwerving
Subsidies en bijdragen	286.009	288.520	149.216	37.778	454.410	
Afdrachten						
Aankopen en verwervingen						
Uitbesteed werk						
Publiciteit en communicatie	10.428	20.138	10.931	14.077	6.447	5.484
Personeelskosten	185.594	319.046	209.535	234.976	158.286	127.889
Huisvestingskosten	9.531	18.405	9.990	12.865	5.892	5.012
Kantoor- en algemene kosten	12.984	25.074	13.610	17.526	8.027	6.828
Afschrijving en rente	2.110	4.075	2.212	2.848	1.304	1.109
Totaal	506.656	675.258	395.494	320.070	634.366	146.322

Toelichting

De toerekeningsgrondslagen en -methodiek zijn consistent toegepast voor de jaren 2010, begroting 2011 en realisatie 2011. Lastenverdeling is berekend aan de hand van daadwerkelijk geschreven uren onder de verschillende projecten. Projecten zijn vervolgens verdeeld naar de doelstellingen.

De verdeling van lasten naar de werving van baten is gebaseerd op individuele urenplannen van de domeinen naast de daadwerkelijk geschreven uren.

Beheer & Administratielasten bestaan grotendeels uit personeelskosten, die vervolgens grotendeels bestaan uit ondersteunend personeel. Dit betreft werkzaamheden die niet direct verricht zijn ten gunste van de doelstellingen dan wel werving van baten.

TOELICHTING LASTENVERDELING

(VERVOLG VAN PAGINA 32)

Werving Baten				Beheer en administratie	Totaal 2011	Begroting 2011	Werkelijk 2010
Gezamenlijke acties	Acties derden	Subsidies	Beleggingen				
					1.215.933	1.488.739	910.015
-	1.534	2.708	200	9.564	81.511	74.000	72.348
-	29.068	50.848	4.667	185.767	1.505.676	1.435.000	1.187.497
-	1.402	2.474	183	8.727	74.481	100.000	74.134
-	1.910	3.371	249	11.870	101.449	82.800	78.901
-	310	547	40	1.936	16.491	60.000	14.486
-	34.224	59.948	5.339	217.864	2.995.541	3.240.539	2.337.381

ACCOUNTANTSVERKLARING

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Defence for Children International
Nederland-ECPAT Nederland te Leiden.

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2011 van Stichting Defence for Children International Nederland-ECPAT Nederland te Leiden gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2011 en de staat van baten en lasten over 2011 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 650 "Fondsenwervende instellingen". Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Dubois & Co. Registeraccountants is een maatschap van praktijkvennootschappen.

Op alle opdrachten die aan ons kantoor worden verstrekt zijn onze algemene voorwaarden van toepassing. Deze voorwaarden, waarvan de tekst is opgenomen op de website www.dubois.nl, bevatten een aansprakelijkheidsbeperking.

Oranje Nassaulaan 1
1075 AH Amsterdam
Postbus 53028
1007 RA Amsterdam

Telefoon 020 571 23 45
Telefax 020 664 21 87
E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

VENNOTEN
drs. A.P. Buteijn
drs. J.J.M. Huijbregts
M. Karman
J.J.H.G. Stengs
drs. G. Visser
MEDEWERKERS-REGISTERACCOUNTANT
M. Belkadi
drs. P.A.J.M. Bonants
drs. R.W.J. Bruinooge
SENIOR ORGANISATIEADVISEUR
drs. P.W.A. Kasteleyn, RC

ACCOUNTANTSVERKLARING

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Defence for Children International Nederland-ECPAT Nederland per 31 december 2011 en van het resultaat over 2011 in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 650 "Fondsenwervende instellingen".

Verklaring betreffende de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

Tevens vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Amsterdam, 14 juni 2012

Dubois & Co. Registeraccountants

Origineel getekend door:
A.P. Buteijn

HOOFDSTUK 2

料	号
品名规格	
数	量
生产日期	

KINDERRECHTEN ALGEMEEN

Het team Kinderrechten Algemeen richt zich op onderzoek, voorlichting, belangenbehartiging, actie en lobby om de naleving van het VN-Kinderrechtenverdrag te bevorderen. Het uiteindelijke doel is dat het Verdrag de standaard wordt voor alle wet- en regelgeving en het beleid aangaande kinderen. De medewerkers van het team Kinderrechten Algemeen zoeken de samenwerking met andere kinderrechtenorganisaties en verrichten hun (lobby- en voorlichtings)werkzaamheden mede binnen diverse kinderrechtencoalities in Nederland, zoals het Kinderrechtencollectief, Kinderen in Tel, het Platform Mensenrechteneducatie en het Breed Mensenrechtenoverleg. Ook de vertegenwoordiging van Defence for Children bij EuroChild ligt bij het team Kinderrechten Algemeen.

Defence for Children heeft als voorzitter van het Kinderrechtencollectief luid van zich laten horen in 2011. Samen met jongeren en scholieren zijn rapporten en publicaties over kinderrechten aan de Kinderombudsman overhandigd op zijn eerste werkdag. Met ruim tachtig deelnemende organisaties is een startbijeenkomst gehouden voor de ngo-rapportage 2012. Over kindermishandeling

verschenen twee belangrijke rapporten. Mede vanuit het Kinderrechtencollectief is op basis van die rapporten een intensieve lobby gevoerd om een betere aanpak van kindermishandeling te bewerkstelligen.

Ook verscheen het Jaarbericht Kinderrechten van Defence for Children en UNICEF Nederland en vond in september weer Kleine Prinsjesdag plaats.

KINDERRECHTENCOLLECTIEF

Defence for Children is voorzitter en coördinator van het Kinderrechtencollectief, waarvan verder deel uitmaken: UNICEF Nederland, Jantje Beton, Stichting Kinderpostzegels Nederland, Augeo Foundation, Chronisch zieken en Gehandicapten Raad Nederland (CG-Raad), Terre des Hommes, Bernard van Leer Foundation en NJR, met als adviseur Nederlands Jeugd Instituut.

Het Kinderrechtencollectief volgt de implementatie van het VN-Kinderrechtenverdrag in en vanuit Nederland en rapporteert daarover aan het VN-Kinderrechtencomité. De leidraad voor de lobby- en voorlichtingsactiviteiten van het Kinderrechtencollectief zijn de aanbevelingen van het VN-Kinderrechtencomité en de ngo-rapportage die in samenwerking met een brede achterban van kinderrechten- en mensenrechtenorganisaties geschreven wordt. Het Kinderrechtencollectief is verantwoordelijk voor voorlichting over kinderrechten en voert lobby voor de rechten van het kind. In 2011 traden Augeo, CG-Raad, Bernard van Leer Foundation en Terre des Hommes tot het Kinderrechtencollectief toe, waardoor meer kinderrechtenthema's in het collectief vertegenwoordigd zijn. Het Kinderrechtencollectief heeft in 2011 gewerkt aan een nieuwe structuur, waarbij de Stuurgroep, bestaande uit de directeuren van de kerngroep, het hoogste orgaan is.

Een overzicht van de belangrijkste activiteiten van het Kinderrechtencollectief in 2011:

VOORLICHTING

Algemeen

Op de website www.kinderrechten.nl staan berichten over actuele ontwikkelingen op het gebied van kinderrechten, zoals bijvoorbeeld over nieuwe verdragen, wetten, onderzoeken en rapporten, maar ook informatie over het VN-Kinderrechtenverdrag en ngo-rapportages. Vragen over kinderrechten en over kinderrechtschendingen die via de website binnenkomen worden door een communicatiemedewerker van Defence for Children beantwoord of ze worden doorgestuurd naar de Kinderrechtenhelpdesk voor juridische afhandeling. De inhoud van de website van de Kinderombudsman is afgestemd op de www.kinderrechten.nl. Gemiddeld heeft de website ruim vijfduizend bezoekers per maand.

Evaluatie KidzWise

De lesmaterialen KidzWise worden via kidzwise.nl en kidzwise.codenamefuture.nl sinds eind 2010 vrij beschikbaar gesteld. In de loop van 2011 heeft NJR de doeltreffendheid van KidzWise als kinderrechteneducatiemethode geëvalueerd. De resultaten van de enquête zijn positief. De scholen die aan KidzWise hebben meegedaan, melden een speciale belangstelling van kinderen en jongeren voor kinderrechten bij (herhaaldelijke) deelname aan KidzWise.

Handboek Internationaal Jeugdrecht

In opdracht van het Kinderrechtencollectief werkt Defence for Children aan een geactualiseerde versie van het omvangrijke Handboek Internationaal Jeugdrecht. De actualisatie van het Handboek is een intensief proces waaraan een groot aantal auteurs onder eindredactie van Defence for Children meewerkt. De tweede druk van het handboek verschijnt in 2012.

E-learning

Het Kinderrechtencollectief is in 2011 gestart met het onderzoeken van de mogelijkheid om een e-learningmodule over kinderrechten voor professionals te ontwikkelen. Tot de gekozen doelgroepen behoren gemeenten die in de komende tijd veel meer taken gaan krijgen op het gebied van jeugdbeleid en in het bijzonder jeugdzorg, en andere professionals (advocaten/juristen, beleidsadviseurs bij overheden en professionals jeugdzorg).

LOBBY

Ngo-rapportage aan het VN-Kinderrechtencomité

Maar liefst tachtig organisaties gaven gehoor aan de oproep van het Kinderrechtencollectief om mee te denken over de belangrijkste kinderrechten thema's in Nederland. Dit ter voorbereiding van het vierde ngo-rapport aan het VN-Kinderrechtencomité. Het Kinderrechtencollectief vormde vanuit de kerngroep de redactieraad voor de ngo-rapportage. Het eerste kwartaal van 2012 werd het rapport gepresenteerd, vervolgens wordt het voorafgaand aan de *pre-session* met het VN-Kinderrechtencomité geactualiseerd. Dit wordt naar verwachting niet eerder dan 2013.

Begeleiden jongerenrapportage aan het VN-Kinderrechtencomité

De Jongerenrapportage komt tot stand door NJR in samenspraak met het Kinderrechtencollectief, dat ook het proces begeleidt. De Jongerenrapportage wordt in gelijke delen gefinancierd door de overheid en het Kinderrechtencollectief. In 2012 zal NJR ter voorbereiding van de Jongerenrapportage een kwalitatief en een kwantitatief onderzoek houden onder jongeren tussen twaalf en achttien jaar, met een bijzondere aandacht voor kwetsbare jongeren.

Ambtelijk overleg

Ook in 2011 is er regelmatig en in diverse samenstellingen overlegd met de overheid, zoals over de decentralisatie van de jeugdzorg en de aanpak kindermishandeling. Het Kinderrechtencollectief wordt met regelmaat geraadpleegd en betrokken bij consultatiebijeenkomsten over diverse thema's, zoals bijvoorbeeld armoede, mensenrechten en de herziening van het jeugdzorgstelsel. Het Kinderrechtencollectief wordt geconsulteerd over de rapportage van de Nederlandse overheid aan het VN-Kinderrechtencomité en de overheid wordt door het Kinderrechtencollectief uitgenodigd om inzicht te geven in de overheidsstandpunten.

Advisering Kinderombudsman en Mensenrechteninstituut

Het Kinderrechtencollectief is in 2011 regelmatig door de Kinderombudsman benaderd voor advies en consultatie, zoals over pesten, armoede en de inrichting van de website van de Kinderombudsman. Ook is de Kinderombudsman geadviseerd bij het maken van themakeuzes. Augeo Foundation en Defence for Children zijn nauw betrokken geweest bij de inventarisaties van het thema kindermishandeling.

Kinderrechteneducatie

Het Kinderrechtencollectief heeft zich, mede via deelname aan het Platform Mensenrechteneducatie, hard gemaakt voor het vergroten van de bekendheid van mensenrechten en kinderrechten bij kinderen, professionals en politici. Zo zijn er in 2011 brieven uitgegaan naar de minister van OCW en er is een petitie aangeboden aan de vaste Kamercommissie Onderwijs. Daarin is gepleit voor kinderrechteneducatie in het Nederlandse onderwijs en in het bijzonder binnen het vak democratisch burgerschap. Op YouTube is een filmpje te zien waarin Kamerleden, leden van het Platform Mensenrechteneducatie en jongeren hun visie op mensen- en kinderrechten geven.

Lobby Kindermishandeling

Het Kinderrechtencollectief heeft op 23 november de Kinderombudsman het rapport 'De aanpak van kindermishandeling in Nederland: Knelpunten en Aanbevelingen' aangeboden. Meer dan dertig maatschappelijke organisaties steunen het rapport. De Kinderombudsman omarmde de zorgen van het Kinderrechtencollectief en stuurde een brandbrief aan de overheid, waarin hij oproept verantwoordelijkheid te nemen voor de aanpak van kindermishandeling in al zijn facetten.

OVERIGE ACTIVITEITEN

Universal Periodical Review en Breed Mensenrechtenoverleg

Het team Kinderrechten Algemeen heeft in 2011 in het kader van de Universal Periodical Review – het mensenrechten 'examen' bij de VN - een belangrijke bijdrage geleverd aan het gezamenlijke vierjaarlijkse ngo-rapport van de Nederlandse mensenrechtenorganisaties aan de VN-Mensenrechtenraad. Daarnaast heeft Defence for Children een eigen rapportage opgesteld aan de VN-Mensenrechtenraad en daarin specifiek gerapporteerd over de naleving van de Nederlandse verdragsverplichtingen vanuit het VN-Kinderrechtenverdrag. Verder neemt Defence for Children deel aan het Breed Mensenrechtenoverleg, bestaande uit de mensenrechtenorganisaties die gezamenlijk de naleving van de mensenrechtenverdragen in Nederland monitoren.

Jaarbericht Kinderrechten 2011

Het Jaarbericht Kinderrechten verschijnt sinds 2008 en wordt uitgebracht door UNICEF Nederland en Defence for Children. Het Jaarbericht meet de praktische uitvoering van het Kinderrechtenverdrag in Nederland en beoordeelt in hoeverre er vooruitgang is geboekt in het jeugdbeleid op de thema's uitbuiting, jeugdzorg, kindermishandeling, jeugdstrafrecht en

vreemdelingenrecht. Het bericht doet beleidsaanbevelingen gebaseerd op de beginselen van het VN-Kinderrechtenverdrag en de aanbevelingen van het VN-Kinderrechtencomité. De algemene conclusie van het Jaarbericht was dat er in 2010 en 2011 weinig vooruitgang is geboekt op de verschillende beleidsterreinen die kinderen aangaan. Het Jaarbericht werd in mei uitgereikt aan de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie. De aanbieder in Nieuwspoor werd omlijst door een optreden van Herman van Veen.

Kleine Prinsjesdag

Voor de tweede keer is er in 2011 Kleine Prinsjesdag georganiseerd, een paar dagen voor Prinsjesdag, een feestelijke dag in de Ridderzaal met debatterende scholieren en Tweede Kamerleden, onder toezicht van de Kinderkoningin.

De Kinderkoningin bracht het Jaarbericht Kinderrechten 2011 onder de aandacht van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Het Jeugdjournaal besteedde veel aandacht aan Kleine Prinsjesdag, net als de landelijke dagbladen.

KINDEREN IN TEL

Kinderen in Tel is een samenwerkingsverband van Defence for Children, Jantje Beton, UNICEF Nederland, Stichting Kinderpostzegels Nederland, Bernard van Leer Foundation, NSGK, Johanna Kinderfonds en het Verwey-Jonker Instituut, in samenwerking met de Stichting Alexander, Scouting Nederland en NUSO Speelruimte Nederland. Aan de hand van twaalf indicatoren, gebaseerd op het VN-Kinderrechtenverdrag, laat het Databoek Kinderen in Tel al vanaf 2005 zien hoe het is gesteld met de rechten van kinderen in Nederland op lokaal niveau en onder welke omstandigheden zij leven. Het doel van het Databoek is alle betrokkenen bij het jeugdbeleid inzicht te geven in de feitelijke leefsituatie van kinderen en een dialoog op gang te brengen die moet leiden tot innovatiever en doeltreffender jeugdbeleid. Einddoel is de verbetering van de positie van kinderen en jongeren, in het bijzonder de meest kwetsbare groepen.

In 2011 is besloten tot een intensieve samenwerking tussen Kinderen in Tel en het Kinderrechtencollectief om zo elkaar te versterken. Defence for Children is verantwoordelijk voor het campagneplan van Kinderen in Tel. Kinderen in Tel wordt voortaan als project van het Kinderrechtencollectief uitgevoerd, maar met behoud van eigen identiteit en organisatorische structuur.

In 2011 is voor het eerst een thema-uitgave gepresenteerd over kindermishandeling, gefinancierd door Bernard van Leer Foundation en Stichting Kinderpostzegels Nederland. Alle betrokken ministers, gemeenten, provincies, Kamercommissies, partijfracties en andere instellingen en organisaties hebben het rapport ontvangen. De publicatie heeft veel media-aandacht gekregen.

Internationaal Secretariaat Defence for Children

Het team Kinderrechten Algemeen is liaison voor het Internationaal Secretariaat van Defence for Children te Genève. Zo heeft het in november 2011 Defence for Children vertegenwoordigd bij een internationale conferentie in Uganda over de ontwikkeling van kindvriendelijke procedures en richtlijnen voor kinderen in Afrika die aanraking komen met het (straf)recht. Een groot aantal vertegenwoordigers van het African Committee of Experts on the Rights and Welfare of the Child van de Afrikaanse Unie en vertegenwoordigers van de Verenigde Naties, onder wie mevrouw Marta Santos Pais, de Bijzondere Rapporteur geweld tegen kinderen van de Verenigde Naties, namen deel aan de conferentie.

Wat eraan vooraf ging

Om de vijf jaar is Nederland gehouden te rapporteren over de naleving van het VN-Kinderrechtenverdrag aan het VN-Kinderrechtencomité. In 2012 gebeurt dit voor de vierde keer. Naast de rapportage van de overheid, worden ook rapporten gepresenteerd van de ngo's en van de jongeren. Defence for Children voert het voorzitterschap van het Kinderrechtencollectief en is eindverantwoordelijk voor de ngo-rapportage.

Wat hebben we gedaan?

Op 3 mei 2011 kwamen ruim tachtig vertegenwoordigers van een veertigtal organisaties bijeen in het Kinderrechtenhuis in Leiden om de eerste inventarisatie te maken van de knelpunten in het Nederlandse jeugdbeleid. Tijdens deze consultatiebijeenkomst gaf professor Jaap Doek, oud voorzitter van het VN-Kinderrechtencomité, adviezen over hoe de aanbevelingen in de ngo-rapportage geformuleerd moeten worden om meest doeltreffend te zijn. In 2011 zijn de concept-teksten geschreven door maar liefst zesentwintig auteurs. Achtendertig externe deskundigen zijn geraadpleegd tijdens het totstandkomingsproces. Dat betekende een strakke coördinatie door Defence for Children en een effectieve samenwerking van het Kinderrechtencollectief met diverse partijen. Het rapport 'Kinderrechten in Nederland 2008-2012' is begin 2012 gepresenteerd aan de voorzitter van de Tweede Kamercommissie voor Jeugdzorg.

Kinderrecht

Er is tijdens de consultatiebijeenkomst gesproken over een groot aantal thema's. De onderwerpen die in ieder geval niet mochten ontbreken werden benoemd: kindermishandeling, uitbuiting, jeugdstrafrecht, alternatieve zorg, jeugdzorg, de opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen, de gezinsherenigingsproblematiek, onderwijs, armoede, de rechten van kinderen met beperkingen, het recht op gezondheid, het recht op spel en vrije tijd.

Resultaat

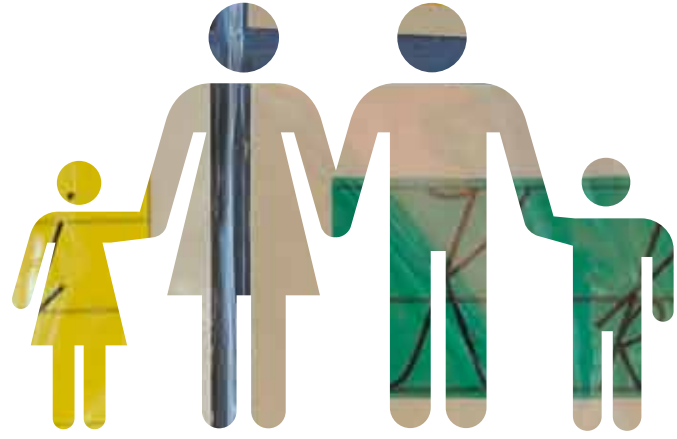
De samenwerking tijdens en na de consultatiebijeenkomst en uitwisseling tussen het Kinderrechtencollectief en andere organisaties en deskundigen hebben niet alleen tot een analyse geleid van het regeringsbeleid in de afgelopen vijf jaar maar ook tot de formulering in de ngo-rapportage van concrete aanbevelingen die een breed spectrum aan kinderrechten omvatten. De overheid en de Tweede Kamer krijgen met de aanbevelingen heldere handvaten om schendingen van kinderrechten te verhelpen en de wetgeving aan te passen.

Over een jaar of twee zal het Comité zowel met de overheid als met de kinderrechtenorganisaties en jongeren de situatie van kinderrechten in Nederland bespreken. Voor die tijd zal het Kinderrechtencollectief, weer in samenspraak met maatschappelijke organisaties, een update maken van de ngo-rapportage waarin aangegeven wordt wat de overheid met de aanbevelingen van het VN-Kinderrechtencomité uit 2009 en de aanbevelingen van het Kinderrechtencollectief uit 2012 gedaan heeft.

Jaap Doek: "Het rapporteren heeft veel van een politiek spel. De Staat rapporteert en ngo's rapporteren, het Comité formuleert de aanbevelingen voor de Staat en de ngo's pakken die aanbevelingen op en lobbyen bij de overheid voor de uitvoering van de aanbevelingen. De ngo-rapportage is voor het VN-Comité een belangrijke bron van *inside information*, het is een beschrijving van problemen en tegelijk een voorstel voor concrete oplossingen."

HOOFDSTUK 3

JEUGDZORG EN FAMILIERECHT

Defence for Children houdt het overheidsbeleid voor de jeugdzorg en kinderscherming nauwlettend in de gaten en richt de aandacht met name op de veiligheid van kinderen in het gezin en in instellingen, het recht op zorg en bescherming en de rechtspositie van kinderen die te maken krijgen met het familierecht, jeugdzorg en/of kinderschermingsmaatregelen.

De organisatie bemoeide zich in 2011 - gevraagd en ongevraagd - met de kwaliteit van de jeugdzorg, met de plannen voor de stelselwijziging in de jeugdzorg, met gezag- en omgangskwesties en met pleegzorg. Vooral de aangekondigde transitie van de

jeugdzorg van provinciaal naar lokaal niveau eiste veel aandacht op. De enorme omvang van deze transitie en de gevolgen hiervan voor kinderen en jongeren in de jeugdzorg vereisen een zeer zorgvuldig proces.

Defence for Children heeft op verzoek van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport plaatsgenomen in de klankbordgroep voor cliëntenorganisaties om met het VN-Kinderrechtenverdrag en andere internationale regelgeving in de hand mee te praten over de transitie en de Wet Zorg voor Jeugd.

Defence for Children onderschrijft het doel van de stelselwijziging in de jeugdzorg. Het beoogde gevolg van de transitie is dat de jeugdzorg dichterbij kind en gezin zal komen te staan en dat zorg op maat kan worden geboden. Toch ziet Defence for Children ook vele zorgpunten. Zo is er onvoldoende aandacht voor de kwaliteit van de jeugdzorg en het toezicht hierop, de beschikbaarheid van passende jeugdzorg en de deskundigheid van de professionals in de Centra voor Jeugd en Gezin. De aandacht van Defence for Children heeft zich in 2011 voor een groot deel gericht op het bewaken van de rechten van de kinderen en jongeren bij de aangekondigde transitie van de jeugdzorg.

Gesloten Jeugdzorg

In 2011 heeft Defence for Children een onderzoek naar de huisregels in de gesloten jeugdzorg afgerond. De resultaten hiervan zijn naar alle jeugdzorginstellingen die gesloten jeugdzorg aanbieden, gestuurd met het aanbod om de instellingen te helpen om de huisregels in overeenstemming te brengen met de vereisten in het VN-Kinderrechtenverdrag en andere internationale documenten. Een behoorlijk aantal instellingen is op dit aanbod ingegaan. Defence for Children heeft op deze manier bijgedragen aan de verbetering van de rechtspositie van jongeren in de gesloten jeugdzorg. In 2012 zullen de huisregels van de gesloten jeugdzorginstellingen nogmaals onder de loep worden genomen en zal in kaart worden gebracht wat er verbeterd is en wat er nog beter kan.

Analyse rechtspositie van kinderen in gesloten instellingen

Defence for Children heeft in 2011 een verkennende analyse gemaakt van de rechtspositie van minderjarigen die verblijven in instellingen voor gesloten jeugdzorg, justitiële jeugdinrichtingen en gesloten afdelingen van psychiatrische ziekenhuizen. Uit deze analyse blijkt dat de rechtspositie van kinderen en jongeren in de gesloten jeugdzorg aanmerkelijk slechter is geregeld dan die van kinderen en jongeren in de justitiële jeugdinrichtingen en de psychiatrische ziekenhuizen. De instellingen voor gesloten jeugdzorg hebben aanzienlijk meer vrijheid dan justitiële

jeugdinstellingen en psychiatrische ziekenhuizen in het toepassen van dwangmaatregelen, zoals gedwongen behandeling of tijdelijke plaatsing in afzondering. Uit de analyse bleek ook dat in het hulpverleningsplan van minderjarigen in de gesloten jeugdzorg vrijwel standaard alle dwangmaatregelen worden opgenomen, waardoor de jongere binnen de instelling extra in zijn of haar vrijheid kan worden beperkt. Deze dwangmaatregelen kunnen tegen de wil van de minderjarige worden opgelegd en de noodzaak wordt niet door de Kinderrechter getoetst. Defence for Children heeft in gesprekken met de Inspectie Jeugdzorg, een aantal deskundigen en Tweede Kamerleden haar zorgen hierover geuit.

Kindermishandeling

De bestrijding van kindermishandeling staat hoog op de politieke agenda. Toch is het nog lang niet zover dat het beleid en de praktijk ten aanzien van kindermishandeling in Nederland voldoen aan de eisen van het VN-Kinderrechtenverdrag en andere internationale regelgeving. In de lobby ter verbetering van de aanpak van kindermishandeling heeft Defence for Children als lid van het Kinderrechtencollectief meegewerkt aan de totstandkoming van het rapport 'De aanpak van kindermishandeling in Nederland: Knelpunten en Aanbevelingen'. Dit rapport werd op 23 november 2011 aangeboden aan de Kinderombudsman en vormt de basis voor de verdere lobbyactiviteiten in de strijd tegen kindermishandeling.

Defence for Children nam op 9 december 2011 als één van de deskundigen deel aan een rondetafelgesprek in de Tweede Kamer over het Actieplan Aanpak Kindermishandeling. Hierbij is gewezen op de verplichtingen die de regering op basis van het VN-Kinderrechtenverdrag heeft in de aanpak van kindermishandeling. Hoewel de aanpak van kindermishandeling hoog op de politieke agenda staat, schiet het beleid tekort in visie, coördinatie en daadkracht.

Op de Kinderrechtenhelpdesk zijn in 2011 ook veel vragen binnengekomen over kindermishandeling. Zo werd Defence for Children benaderd door ouders van de slachtoffers in de Amsterdamse zedenzaak. Defence for Children heeft door middel van twee kinderrechtensrapportages bijgedragen aan de positie van de slachtoffers in deze zaak. De zaak heeft pijnlijk duidelijk gemaakt dat het met de rechtspositie van minderjarige slachtoffers in zedenzaken nog slecht gesteld is.

Tijdschrift Kindermishandeling

Het team jeugdrecht van Defence for Children is vertegenwoordigd in de redactie van het Tijdschrift Kindermishandeling, een uitgave van Augeo Foundation.

Visie van kinderen op kindermishandeling

Defence for Children en het Kinder- en Jeugd Trauma Centrum (KJTC) in Haarlem werken samen in een Europees project in het kader van het Daphne-programma van de Europese Commissie. De leiding van het project is in handen van de Bulgaarse organisatie Animus. In dit project maakt Defence for Children samen met het KJTC, Animus en de Britse jeugdzorgorganisatie Barnardo's een boek en een website over kindermishandeling waarin de visie van kinderen centraal staat. Het boek en de website zijn bedoeld om aan professionals te laten zien hoe kinderen zelf aankijken tegen kindermishandeling en hoe zij zelf de gevolgen van kindermishandeling ervaren. In oktober 2011 vond in het Kinderrechtenhuis een bijeenkomst plaats waarin de betrokken organisaties hebben afgesproken hoe het boek en de website er uit gaan zien en op welke manier kinderen en jongeren in de drie landen zullen worden betrokken bij de totstandkoming van het

boek en de website. In 2012 zullen in de drie landen workshops worden gehouden met kinderen en jongeren. Op basis van de uitkomsten van deze workshops wordt het boek samengesteld.

Familierecht

In 2011 ging veel aandacht uit naar kinderen van gescheiden of scheidende ouders. Zo kwamen er op de Kinderrechtenhelpdesk in dit kader 78 vragen binnen over met name het gezag over de kinderen, de verblijfplaats van de kinderen en over omgangsregelingen. Een groot deel van de vragen werd gesteld door de kinderen en jongeren zelf. Het merendeel van de vragen van kinderen en jongeren gaat erover dat zij zich niet gehoord voelen. Ze klagen er over dat hun mening niet wordt opgevolgd, of dat ze niet worden betrokken bij zaken die hen aangaan. Ouders zoeken vaak hulp bij de Kinderrechtenhelpdesk om de omgangsregeling of verblijfplaats van kinderen ter discussie te stellen, waarbij wordt gesteld dat wijziging noodzakelijk is 'in het belang van het kind'. De medewerker geeft advies aan de vragensteller over mogelijkheden, dan wel de onmogelijkheden van een juridische procedure. De helpdeskmedewerkers krijgen veelal een eenzijdig verhaal te horen, waardoor het moeilijk is om een inhoudelijk oordeel te geven. Duidelijk is dat de vragenstellers zich niet gehoord voelen door de betreffende rechters.

Bijzondere curator

Defence for Children heeft in 2011 onderzoek gedaan naar de toepassing van de bijzondere curator in juridische procedures, zoals echtscheidingsprocedures. Een bijzondere curator kan worden benoemd als de belangen van de met het gezag belaste ouders of voogden in strijd zijn met die van de minderjarige. De bijzondere curator kan een kind of jongere dan vertegenwoordigen in de juridische procedure. In het onderzoek is een analyse gemaakt van de internationale regelgeving die van toepassing is op de bijzondere curator. Daarnaast is een jurisprudentieonderzoek gedaan. Alle rechtbanken in Nederland is verzocht informatie te geven over de benoeming van bijzondere curatoren. Ook is er met verschillende bijzondere curatoren en advocaten gesproken.

De conclusie van het onderzoek is dat er te weinig een bijzondere curator wordt benoemd en dus dat er veel meer gebruik van gemaakt zou kunnen en moeten worden. De benoeming van een bijzondere curator draagt namelijk bij aan een sterkere rechtspositie van de minderjarige zowel tijdens als buiten de juridische procedure. Het optreden van de bijzondere curator zorgt er voor dat er meer rekening wordt gehouden met de minderjarige en zijn belangen. Het is wel van belang dat de Nederlandse wet- en regelgeving voor de toepassing van de bijzondere curator meer in overeenstemming worden gebracht met de internationale normen. Er zouden bijvoorbeeld gedragscodes voor de bijzondere curator ontwikkeld moeten worden. Defence for Children heeft haar bevindingen gedeeld met jeugdadvocaten en tijdens een expert meeting over de bijzondere curator, georganiseerd door de Kinderombudsman.

Zorgleerlingen

In 2011 is het conceptwetsvoorstel Passend Onderwijs ter consultatie aangeboden. Defence for Children heeft dit omvangrijke conceptwetsvoorstel bestudeerd en haar visie op het wetsvoorstel ingediend. Deze visie is mede gebaseerd op de mening van de jongeren in het Cluster 4-onderwijs; zij willen 'gewoon' zijn en het liefst, met ondersteuning, op een reguliere school les krijgen. Het passend onderwijs voorziet in deze behoefte. Een aantal andere rechten van het kind, zoals het recht op inspraak en participatie, bleek echter onvoldoende in het conceptwetsvoorstel verankerd.

Wat eraan vooraf ging

De ouders van twee zusjes uit België gaan scheiden. De echtscheiding verloopt erg stroef. Uiteindelijk bepaalt de rechter in Gent dat de zusjes (dan twaalf en vijftien jaar) bij hun vader in Nederland moeten gaan wonen. Zij voelen zich totaal niet serieus genomen door de rechter. Tot dan toe verbleven ze bij hun moeder in België en ze wilden daar niet weg. Hun vader zorgt niet goed hen en het gaat steeds slechter met hen. Ze worden op verzoek van de Raad voor de Kinderbescherming onder toezicht gesteld. De zusjes bellen met de Kinderrechtenhelpdesk van Defence for Children en dienen vervolgens met behulp van een bijzondere curator een verzoek in bij de Nederlandse rechter om bij hun moeder in België te mogen wonen.

Kinderrecht

Ieder kind heeft het recht zijn of haar mening te geven in zaken die hem of haar aangaan en dat aan hun mening passend belang wordt gehecht (artikel 12 IVRK). Hierbij moet rekening worden gehouden met de leeftijd en rijpheid van het kind. Beslissingen over de verblijfplaats van een kind horen hier ook bij (artikel 9 IVRK) en daarbij moet het belang van het kind voorop staan (artikel 3 IVRK). Zo voerde ook de bijzondere curator van de zusjes aan.

Wat hebben we gedaan?

De Kinderrechtenhelpdesk van Defence for Children heeft veel contact gehad met de zusjes. Zo is uitleg gegeven over de Nederlandse wet en het VN-Kinderrechtenverdrag. Er is een kinderrechtenrapportage geschreven over de verplichting op grond van het VN-Kinderrechtenverdrag en andere regelgeving om de mening en het belang van de zusjes bij het besluit over hun verblijfplaats voorop te stellen.

Resultaat

De rechtbank stelde vast dat de Belgische rechter een verkeerde beslissing had genomen en de bepaalde de verblijfplaats van de zusjes bij hun moeder. Een van de zusjes: "Het komt door mijn vaders gedrag dat ik bang voor hem ben. Waarom had de rechtbank dan geen eerbied voor mijn mening en gevoel, want het ging om mijn jeugd, toch? Er waren hulpverleners en instanties die vaststelden dat mijn ontwikkeling niet goed ging bij mijn vader, maar de procedures bleven aanslepen. Van vrienden had ik gehoord over Defence for Children en toen ik heb contact gelegd. Ik deed mijn verhaal en stuurde de dossierstukken op. Defence for Children heeft toen een kinderrechtenrapportage geschreven. Daar was ik tevreden over. Het vonnis na die zitting was goed voor me; mijn verzoek werd goedgekeurd en ik kon terug naar mijn moeder. Ik zie nu al enkele maanden mijn vader niet meer, dat is mijn eigen keuze. Ik snap niet waarom ik hem meer dan tien jaar tegen mijn zin heb moeten zien. Dat heeft me erg veel trauma's bezorgd. Ik ben nu enorm opgelucht en de hulpverleners en instanties dankbaar die zich mijn lot hebben aangetrokken."

HOOFDSTUK 4

JEUGDSTRAFRECHT

Kinderen en jongeren die in aanraking komen met politie en justitie zijn bij uitstek kwetsbaar voor schendingen van hun rechten. Toch zijn er maar weinig organisaties die opkomen voor de belangen van deze groep kinderen en jongeren. Defence for Children vervult deze taak al jaren in Nederland en elders op de wereld. Zij baseert zich hierbij op de artikelen 37 en 40 van het VN-Kinderrechtenverdrag en andere relevante internationale en Europese instrumenten. Deze artikelen geven aan waar een jeugdstrafrechtstelsel met een pedagogische aanpak minimaal aan moet voldoen. Defence for Children houdt de vinger aan de pols bij de naleving van deze bepalingen en treedt op tegen schendingen hiervan.

In 2011 was er veel aandacht voor thema's rond het jeugdstrafrecht, zoals het adolescentenstrafrecht, afname van DNA van minderjarigen en de Verklaring Omtrent het Gedrag. Defence for Children publiceerde het onderzoek 'Een "paar nachtjes" in de cel', wat al meteen concrete resultaten opleverde.

Defence for Children was in 2011 nauw betrokken bij de discussie over de invoering van een adolescentenstrafrecht. Op een aantal punten staat dit adolescentenstrafrecht op gespannen voet met het VN-Kinderrechtenverdrag. In juli 2011 besprak Defence for Children deze zorgen met staatssecretaris Teeven en enkele ambtenaren op het ministerie van Veiligheid en Justitie. Daarnaast nam Defence for Children deel aan een rondetafelgesprek in de Tweede Kamer over het adolescentenstrafrecht.

Trainingen

Defence for Children gaf in 2011 kinderrechtentrainingen aan diverse groepen jeugdreclasseerders van Bureau Jeugdzorg. Het is onder andere de taak van de jeugdreclassering om minderjarigen in voorarrest te adviseren, te informeren, bij te staan en ervoor zorg te dragen dat kinderen niet langer opgesloten zitten dan absoluut noodzakelijk is. De inzet van Defence for Children is dat de jeugdreclasseerders zich door zo'n kinderrechtentraining beter bewust zijn van de aparte rechtspositie van minderjarigen die te maken hebben met politie en justitie. Sinds de trainingen, weten de jeugdreclasseerders de weg naar Kinderrechtenhelpdesk goed te vinden, met vragen over bijvoorbeeld het maken van bezwaar bij het niet krijgen van een Verklaring Omtrent het Gedrag, herstelrecht en de inzet van alternatieven voor detentie.

Nachtje in de cel

In september 2011 presenteerde Defence for Children het onderzoeksrapport 'Een "paar nachtjes" in de cel; Het VN-Kinderrechtenverdrag en het voorarrest van minderjarigen in politiecellen'. In dit rapport wordt duidelijk dat er nog veel verbeterd moet worden aan de situatie van minderjarigen in de politiecel. De belangrijkste conclusie is dat voor de duizenden minderjarigen die een nacht of langer in een politiecel verblijven, de wetgeving, het beleid en de praktijk niet veel anders zijn dan voor volwassen verdachten. Het rapport is via de media onder de aandacht gebracht van het publiek. Zo maakte de VARA Ombudsman een item over de knelpunten die Defence for Children signaleert. Na de presentatie voerde Defence for Children vele gesprekken met Tweede Kamerleden over de inhoud van het rapport. De eerste resultaten zijn er inmiddels. Het Openbaar Ministerie en de Raad van Korpsschefs hebben per brief aangegeven het belang van minderjarigen beter te zullen wegen, een meer kindgericht beleid te ontwikkelen en minderjarigen beter te informeren over hun rechten. De commissies van toezicht voor de politiecellen zullen in een brief aan de minister van Veiligheid en Justitie aangeven hoe zij het verblijf van minderjarigen in de politiecel toetsen.

En in 2012 zal in de Tweede Kamer een debat over het rapport worden gehouden.

Dit onderzoeksrapport is tot stand gekomen met financiële steun van Pro Juventute. Het lobbytraject wordt mogelijk gemaakt door subsidie van Stichting Kinderpostzegels Nederland.

In 2011 is ook de Kinderrechtenwijzer, een folder over de rechten van jongeren in de politiecél, gepubliceerd en onder advocaten en politieambtenaren in het hele land verspreid. Deze folder is mogelijk gemaakt met financiële steun van de Stichting Zonnige Jeugd.

Privacybescherming in het jeugdstrafrecht

Defence for Children zette in 2011 de lobby voor wets- en beleidsaanpassingen ter waarborging van de privacy van jeugdige delinquenten voort. Dit lobbytraject heeft zich voornamelijk gericht op een apart en zorgvuldig beleid ten aanzien van DNA-afname bij minderjarige veroordeelden en het afgeven van een Verklaring Omtrent het Gedrag.

DNA

Als resultaat van de inspanningen van Defence for Children worden de cijfers over DNA-afname bij minderjarigen jaarlijks gepubliceerd in een apart hoofdstuk van het jaarverslag van de Databank voor Strafzaken van het Nederlands Forensisch Instituut. In 2011 werd bekend dat er 14.800 jongeren in de DNA-databank staan als gevolg van een jeugddelict. Naar aanleiding hiervan stelde de PvdA Kamervragen. Het ministerie van Veiligheid en Justitie heeft daarop toegezegd onderzoek te zullen doen naar de mate waarin minderjarigen benadeeld worden door het huidige systeem. Defence for Children onderhoudt sindsdien nauw contact met het ministerie van Veiligheid en Justitie over de voortgang

ervan en de noodzaak om de wet aan te passen. Tevens onderzoekt Defence for Children via Helpdeskzaken en via de werkgroep van jeugdrechtsadvocaten of het mogelijk is om een zaak voor te leggen aan het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM).

Verklaring Omtrent het Gedrag

Defence for Children vindt dat aan te veel jongeren na een veroordeling voor een jeugddelict een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) geweigerd wordt. Dit belemmert hun kans op een studie, stage of baan, wat juist voor deze groep belangrijk is.

Defence for Children kaartte dit probleem aan bij het Centraal Orgaan Verklaring Omtrent Gedrag (COVOG) en de VARA Ombudsman. Na de tv-uitzending bleek dat het jaarlijks om 1200 jongeren gaat. Het COVOG heeft in een schriftelijke reactie aan Defence for Children toegezegd deze cijfers jaarlijks te zullen gaan publiceren. Ook de staatssecretaris voor Veiligheid en Justitie heeft in een debat in de Tweede Kamer aangegeven de voorlichting te zullen verbeteren en er op toe te zien dat er in VOG-zaken van jongeren zorgvuldig getoetst wordt. Het COVOG heeft hierop een *fact sheet* uitgebracht waarin staat hoe het zaken van minderjarigen gaat beoordelen. Defence for Children zet de lobby in 2012 voort en pleit voor aparte bepalingen voor minderjarigen.

Deze lobbytrajecten worden financieel mogelijk gemaakt door Stichting Kinderpostzegels Nederland.

Jongeren in justitiële jeugdinrichtingen

Defence for Children neemt deel aan het EU-project *Ending violence in custody*. In het kader van dit project interviewen jongeren die in detentie hebben gezeten minderjarigen die nog in detentie zitten. De gesprekken gaan over de ervaringen die zij hebben met geweld, straf en hun behandeling in de justitiële jeugdinrichting. In 2011 is een Jongerenonderzoeksgroep samengesteld en deze is ter voorbereiding bij elkaar gekomen. De jongeren in de onderzoeksgroep hebben samen een lijst met vragen opgesteld.

In 2012 zullen in drie verschillende justitiële jeugdinrichtingen interviews met jongeren worden gehouden. Het doel van het project is om van de ervaringen van minderjarigen te leren, ze te laten nadenken over oplossingen en hun aanbevelingen onderdeel te laten zijn van het beleid voor de toekomst.

DE PRAKTIJK - NIET IN DE CEL

Wat eraan vooraf ging

Marian, moeder van de veertienjarige Louisa, belt de Kinderrechtenhelpdesk. Haar dochter die in een jeugdzorginstelling woont, is de dag ervoor door de politie opgehaald en heeft de nacht in een politiecel doorgebracht. Marian weet niet wat ze kan doen. Op internet vindt ze in de folder over de rechten van minderjarigen in de politiecel meer informatie. Ze belt de Kinderrechtenhelpdesk en legt uit dat er na een ruzie in de instelling aangifte is gedaan tegen haar dochter bij de politie. Haar dochter is uit huis geplaatst vanwege ernstige gedragsproblemen. Ze is bang dat daar bij de politie te weinig aandacht voor is en dit zou kunnen leiden tot gevaarlijke situaties voor haar dochter en anderen.

Kinderrecht

Het opsluiten van kinderen kan alleen als uiterste maatregel worden opgelegd en dan ook nog eens voor de kortst mogelijke duur (artikel 37 VN-Kinderrechtenverdrag). Op grond van artikel 40 VN-Kinderrechtenverdrag is Nederland verplicht te werken aan aparte wetten en procedures die van toepassing zijn op kinderen in politiecellen. Ook is er een verplichting tot het voeren van een kindgericht beleid, waarbij rekening wordt gehouden met de leeftijd en ontwikkeling van een kind. In deze zaak heeft de politie onvoldoende rekening gehouden met de bijzondere omstandigheden van Louisa en heeft door haar op te sluiten in de politiecel niet in haar belang gehandeld.

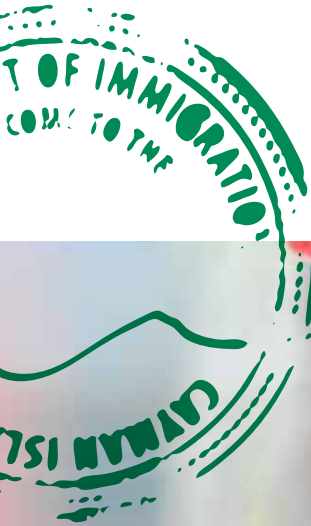
Wat hebben we gedaan?

Defence for Children heeft de rechten van haar dochter met Marian besproken. Daarnaast is er contact gezocht met de politie om hun werkwijze in deze zaak te bespreken. De politie geeft in gesprek met Marian en Defence for Children toe dat overnachten in de politiecel voor jongeren als Louisa geen geschikte oplossing is. Louisa is vrijgelaten.

Resultaat

Marian: "Ik was ervan overtuigd dat mijn dochter niet in de cel thuis hoorde en dat de politie geen rekening hield met haar beperking. De medewerker van de Kinderrechtenhelpdesk heeft mij en mijn dochter enorm gesteund. Eigenlijk is het triest dat Defence for Children eerst aan de bel moet trekken voordat er dingen veranderen. Voor mijn dochter is het te laat, maar de politie heeft wel aangegeven dat ze fout zaten en beloofd vanaf nu meer rekening te houden met de rechten van kinderen, ook als ze iets fout hebben gedaan. Dit hebben we bereikt voor alle kinderen."

HOOFDSTUK 5

SEKSUELE UITBUITING

Defence for Children komt op voor de rechten van kinderen die slachtoffer zijn van handel en seksuele uitbuiting op basis van artikel 34 en 35 van het VN-Kinderrechtenverdrag en het bijbehorende Facultatieve Protocol inzake de verkoop van kinderen, kinderprostitutie en kinderpornografie. Defence for Children doet dat samen met ECPAT en zij vormen in Nederland al sinds 2003 één organisatie. ECPAT zet zich wereldwijd in om kinderen te beschermen tegen seksuele uitbuiting en heeft ECPAT-leden in 75 landen. Gezien het internationale karakter van kinderhandel, kinderprostitutie, kinderpornografie en kinderseksstoerisme, is internationale samenwerking van cruciaal belang.

In 2011 is er veel gebeurd op het gebied van de bestrijding van handel en seksuele uitbuiting van kinderen. Er zijn grote projecten uitgevoerd samen met de toerimesector. De campagne 'Stop seksuele uitbuiting van kinderen' die ECPAT samen met The Body Shop voerde, bereikte zijn hoogtepunt met het aanbieden van ruim 173.000 handtekeningen aan de minister

van Veiligheid en Justitie en er werden verschillende verbeteringen doorgevoerd in de strijd tegen kinderpornografie.

Kindersekstoerisme

In landen waar Nederlanders naartoe gaan om kinderen seksueel te misbruiken, werkt Defence for Children – ECPAT Nederland samen met lokale ECPAT-partners om overheden en de hotelindustrie te motiveren acties te nemen om kinderen te beschermen tegen seksuele uitbuiting. In Thailand, Cambodja, Filippijnen, Gambia en de Dominicaanse Republiek, wordt met steun van het ministerie van Buitenlandse Zaken campagnemateriaal gemaakt en worden gezamenlijke trainingen georganiseerd voor hotelpersoneel, politie, beveiligingsambtenaren, maatschappelijk werkers en mensen van kinderrechtenorganisaties.

Als jongeren goed werk hebben, is de kans kleiner dat ze worden uitgebuit in de seksindustrie. De toerimesector kan daaraan een positieve bijdrage leveren. Defence for Children – ECPAT werkt daarom samen met de ANVR, TUI, Travel Counsellors, Fly Brazil, in een project van Plan Nederland waarin 250 jongeren in Noordoost-Brazilië die slachtoffer zijn van seksuele uitbuiting of daartoe een verhoogd risico hebben, een opleiding in de toerimesector krijgen met een garantie op een baan. Hoteliers willen graag jonge mensen aannemen, maar wijzen erop dat ze niet zijn opgeleid. Dit project brengt hier verandering in.

Defence for Children – ECPAT is de lokale aanspreekpartner voor leden van de Child Protection Code, een gedragscode van de reisindustrie ter bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting in toerisme. Reisorganisaties die de Code ondertekenen dragen actief bij aan het vergroten van de bewustwording rondom kinderseksstoerisme. Zij trainen personeel, informeren klanten en zakenpartners over de problematiek en bestrijden misstanden. In 2011 tekenden de reisbranchevereniging ANVR, Baobab, Fly Brazil, VNC Asia Travel en 333Travel de Child Protection Code.

Prostitutie van minderjarigen en kinderhandel

ECPAT voert voortdurend lobby en campagne op nationaal en internationaal niveau om overheden te stimuleren effectieve maatregelen te nemen tegen seksuele uitbuiting van kinderen. Sinds augustus 2009 werkt ECPAT samen met The Body Shop in de driejarige internationale campagne 'Stop seksuele uitbuiting van kinderen en jongeren'. In het kader van deze campagne werd in 2010 een petitie gestart. De petitie werd massaal ondersteund. Wereldwijd werden meer

dan zeven miljoen handtekeningen verzameld. In Nederland tekenden ruim 173.000 mensen de petitie. Deze handtekeningen zijn in april 2011 aangeboden aan minister Opstelten van Veiligheid en Justitie. Minister Opstelten zei tijdens de overhandiging: “Ik vind seksuele uitbuiting van kinderen onaanvaardbaar. Ik zie een centrale rol voor de overheid weggelegd bij de bestrijding ervan, voor wat betreft repressie, opvang en hulpverlening en preventie. De handtekeningen van zoveel Nederlanders zijn hierbij een steun in de rug.”

In Nederland en Europa zijn in 2011, dankzij jarenlange lobby, diverse juridische en andere maatregelen doorgevoerd om kinderen beter te beschermen tegen kinderhandel en seksuele uitbuiting. In april 2011 trad bijvoorbeeld de EU-Richtlijn inzake de Voorkoming en Bestrijding van Mensenhandel en de Bescherming van Slachtoffers in werking. In Nederland zijn verschillende actieplannen opgesteld om mensenhandel en loverboyproblematiek aan te pakken. De plannen richten zich onder andere op de verbetering van internationale samenwerking, verbetering van de opvang van slachtoffers en een verhoging van de maximale straf voor mensenhandel.

Kinderpornografie

In een onderzoek van Digibewust werd een dertienjarig meisje gevraagd wat ze had gedaan toen ze erachter kwam dat er privéfoto's op het internet stonden: “Schamen, huilen en niet meer naar school durven.” De schaamte van kinderen is erg groot als privéfoto's of afbeeldingen van seksueel misbruik op internet komen. Zij moeten omgaan met trauma's die het gevolg zijn van de openbaarheid en de permanentie van de beelden op internet. Defence for Children – ECPAT werkt nauw samen met het Meldpunt Kinderpornografie op Internet om kinderporno van het internet te verwijderen, jongeren te helpen die met deze problemen kampen en voorlichting te geven over veiligheid op internet. Niet alleen de Nederlandse overheid wordt hierbij betrokken, maar ook het bedrijfsleven, zoals Internet Service Providers.

Naast de beschikbaarheid van kinderpornografie op internet, worden meisjes ook geronseld door loverboys en worden kinderen benaderd met seksuele bedoelingen. Belangrijk is dat kinderen en jongeren deze gevaren kennen. ECPAT pleit daarom voor het opnemen van kennis van seksuele ontwikkeling en uitbuiting als onderwijskerndoel, zodat het een structureel onderdeel wordt van het schoolcurriculum. De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft in november 2011 in een brief aan de Tweede Kamer aangegeven seksualiteit per augustus 2012 in de kerndoelen van het onderwijs opgenomen te willen hebben.

Andere punten waar Defence for Children – ECPAT aandacht voor vraagt, zoals verbetering van de expertise van professionals en vergroting van de politiecapaciteit om kinderpornografie aan te pakken, worden door de Nederlandse overheid opgepakt. In 2011 kondigde de minister van Veiligheid en Justitie een verdubbeling aan van het aantal kinderpornorechercheurs naar honderdvijftig in totaal. Hulpverleners binnen de jeugdzorg zullen getraind worden om bij signalen van kindermishandeling of seksueel misbruik te letten op eventuele productie van pornografisch materiaal.

ECPAT Youth

“Ik ben student aan de Hogeschool Rotterdam en ik wil niets liever dan mij inzetten voor de bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting. Ik hoop dit met ECPAT te mogen doen.”

Dit stond in de sollicitatie van een van de ECPAT-jongeren. Hieruit blijkt hoe ontzettend gemotiveerd deze jongeren zijn!

ECPAT werkt in diverse landen samen met jongeren. Jongeren geven voorlichting, voeren campagnes, lobbyen voor beter beleid en doen aan internationale uitwisseling. Ook in Nederland is er een ECPAT-jongerengroep. Met de financiële bijdrages van The Body Shop, LexisNexis en Kerk-in-Actie/ICCO hebben de twaalf ECPAT-jongeren in 2011 verschillende activiteiten uitgevoerd. De jongeren hadden een belangrijke rol bij de aanbidding van de The Body Shop-ECPAT-petitie aan de minister van Veiligheid en Justitie. Ze gaven een voorlichting op de Weekendschool over flirten

op internet, maakten een ECPAT-Facebookpagina en Twitteraccount en ontwikkelden samen met jongeren van Plan Nederland kofferlabels die zijn uitgedeeld op Schiphol.

DE PRAKTIJK - HET BEGINT MET VOORLICHTING

Wat eraan vooraf ging

Defence for Children – ECPAT werkt al jaren samen met Nederlandse reisorganisaties, omdat de reisindustrie een belangrijke rol speelt bij het vergroten van de bewustwording over kinderseksuïerisme en van de mogelijkheden tot melden van seksueel misbruik van kinderen. ECPAT begint al met het voorlichten in de beroepsopleidingen en werkt daarvoor samen met uitgeverijen en geeft gastlessen bij nagenoeg alle toerisme-opleidingen op mbo- en hbo-niveau. Samen met ECPAT roepen reisorganisaties hun klanten op verdacht gedrag te melden bij www.meldkinderseksuïerisme.nl. Hierdoor wordt de alertheid vergroot en wordt het moeilijker voor kinderseksuïeristen om minderjarigen seksueel te misbruiken. Naar aanleiding van een e-learning voor toerismeprofessionals mailde een reisbureau medewerkster in juni 2011 naar ECPAT: “Ik weet niet of jullie er iets mee kunnen, maar ik heb tijdens de cursus geleerd dat we het moeten aangeven als we een klant verdenken van seksuele uitbuiting.” De reisbureau medewerkster heeft toen een melding gedaan over deze klant.

Kinderrecht

Alle kinderen hebben volgens artikel 34 en 35 van het VN-Kinderrechtenverdrag en het Facultatief Protocol voor de verkoop van kinderen, kinderpornografie en kinderpornografie recht op bescherming tegen seksuele uitbuiting. Ondanks dat Nederland geen apart wetsartikel heeft voor kinderseksuïerisme, kunnen Nederlandse kinderseksuïeristen wel in Nederland worden vervolgd voor seksueel misbruik in het buitenland. Zij kunnen een gevangenisstraf krijgen van maximaal vier tot twaalf jaar, afhankelijk van de leeftijd van het kind en de ernst van het misdrijf.

Wat hebben we gedaan?

ECPAT heeft de melding doorgegeven aan het Meldpunt Kinderseksuïerisme en de Koninklijke Marechaussee op Schiphol waarop een onderzoek is ingesteld naar de verdachte. Ook heeft er een gesprek plaatsgevonden tussen deze partijen om de samenwerking te versterken. Tussen touroperators is er contact geweest om ervoor te zorgen dat de betreffende persoon niet bij een andere reisorganisatie een reis kan boeken naar een bestemming waar kinderseksuïerisme voorkomt.

Resultaat

Door mensen die in de toerismesector werken te trainen en voor te lichten, merken ze signalen van kinderseksuïerisme beter op. Ze weten wat ze kunnen doen wanneer ze iets verdachts tegenkomen en ze roepen klanten op om alert te zijn. Hierdoor krijgt de politie meldingen die tot een opsporingsonderzoek kunnen leiden. Omdat slachtoffers vanwege hun afhankelijke situatie zelden een melding doen, moeten de meldingen komen van oplettende mensen. Mensen die niet weggijken, maar kinderen beschermen door verdacht gedrag te melden. De toerismesector is een onmisbare partner om verdachten in beeld te krijgen bij de politie. Voorlichting is daarbij essentieel. Greet Koster, waarnemend hoofd operationele ondersteuning, Marechaussee Schiphol: “Kinderseksuïerisme is een zware criminaliteit en daarom een prioriteit van de Marechaussee. Als mensen oog krijgen voor de signalen en weten waar ze dit kunnen melden, kunnen we kinderseksuïeristen stoppen om kinderen op vakantiebestemmingen seksueel te misbruiken.”

HOOFDSTUK 6

MIGRATIE

Kinderrechten en migratie is een van de gebieden waarop Defence for Children duidelijk van zich laat horen. Om de kinderrechten voor deze groep te realiseren speelt de politiek een essentiële rol. Deze bepaalt of asielzoekerskinderen en kinderen zonder papieren hun recht op onderwijs, gezondheidszorg en gezinsleven kunnen realiseren.

Net als in voorgaande jaren, was er in 2011 weer veel aandacht in de media voor thema's rond migratie. De meeste aandacht ging uit naar Mauro Manuel, maar Defence for Children heeft zich ook ingezet voor andere kinderen in vergelijkbare situaties, die

zich verenigden in Wij Blijven! Daarnaast werkt het team van Defence for Children dat zich bezighoudt met migratie ook hard aan veel onderwerpen buiten het gezichtsveld van de media en het grote publiek.

Alleenstaande minderjarige vreemdelingen

In 2011 kwamen zevenhonderd kinderen zonder hun ouders naar Nederland om hier asiel aan te vragen. De regering wil het beleid voor deze kinderen wijzigen. De speciale vergunning die zij als kind kunnen krijgen wanneer er geen opvang is in het land van herkomst, dreigt te worden afgeschaft. Daarnaast wordt er gewerkt aan de realisatie van een opvanghuis in Afghanistan waar kinderen die geen asielvergunning krijgen naar teruggestuurd kunnen worden. Defence for Children heeft grote zorgen over de aangekondigde beleidswijzigingen. Samen met UNICEF Nederland heeft Defence for Children hierover een hoofdstuk geschreven in een boek over het beleid rondom deze jongeren. In maart 2011 heeft Defence for Children samen met voogdij-instelling Nidos een besloten hoorzitting met Kamerleden georganiseerd waar de kinderen hun mening konden geven over het beleid dat hen aangaat. Een week later kon Defence for Children zelf op een hoorzitting in de Tweede Kamer de zorgen toelichten. Defence for Children heeft in samenwerking met UNICEF Nederland bij Kamerleden en in de media gepleit om de kinderrechten van deze kwetsbare groep hoog te houden. In een klankbordgroep met vertegenwoordigers van verschillende organisaties en overheidsinstellingen is Defence for Children in gesprek over de manier waarop een veilige en duurzame terugkeer van alleenstaande minderjarige vreemdelingen gewaarborgd kan worden. De jarenlange lobby tegen het opsluiten van uitgedeelde alleenstaande minderjarige vreemdelingen kon in maart voor een belangrijk deel als succesvol afgesloten beschouwd worden. De minister voor Immigratie en Asiel liet toen aan de Tweede Kamer weten dat hij deze jongeren alleen nog in enkele uitzonderlijke situaties in vreemdelingenbewaring wil zetten.

Romakinderen

Staatloze Romakinderen behoren tot een kwetsbare groep kinderen in Nederland. Op grond van het VN-Kinderrechtenverdrag zouden deze kinderen geholpen moeten worden met het verkrijgen van een nationaliteit. Defence for Children deed met steun van het Weeshuis der Doopsgezinden onderzoek naar een oplossing voor de nationaliteitsproblemen van deze groep kinderen. Uit dat onderzoek blijkt dat de grootste problemen bestaan bij de groep die op latere leeftijd naar Nederland is gekomen. In de mensenrechtenverdragen om staatloosheid terug te dringen, wordt aansluiting gezocht bij het land waar het kind is geboren. In debatcentrum De Balie presenteerde Defence for Children in december 2011 haar onderzoeksresultaten en aanbevelingen. Er moet meer worden gekeken naar de band die een kind met Nederland heeft, als een kind hier heel lang is en nog altijd staatloos is. Dan ligt het voor de hand om het kind ook te helpen een Nederlandse nationaliteit te verwerven. Defence for Children heeft hierover een artikel geschreven in het tijdschrift *Asiel & Migrantenrecht* dat begin 2012 verschijnt.

Ongedocumenteerde kinderen

Kinderen zonder verblijfsvergunning hebben het vaak extra moeilijk om hun rechten gerealiseerd te krijgen. Defence for Children is op tal van fronten actief voor deze kwetsbare kinderen. Op 11 januari 2011 deed het Gerechtshof in Den Haag een belangrijke uitspraak waarin de rechters stelden dat een moeder met drie jonge kinderen niet op straat gezet mag worden en dat zij niet van elkaar gescheiden mogen worden – zoals de overheid had voorgesteld – vanwege het enkele feit dat er geen onderdak is. Hiermee werd het oordeel over de klacht van Defence for Children door het Europees Comité voor Sociale Rechten van 20 oktober 2009 ook in de Nederlandse jurisprudentie erkend. Daarin werd Nederland opgeroepen om geen kinderen dakloos te maken. De minister voor Immigratie & Asiel heeft hierop het beleid aangepast. In maart 2011 werd Defence for Children gehoord door de parlementaire assemblee van de Raad van Europa over de implementatie van de rechten van ongedocumenteerde kinderen. Veel van de zorgen die Defence for Children uitte, kwamen terecht in het rapport met aanbevelingen dat de assemblee in oktober 2011 uitbracht. Zo riep de assemblee op om het

mogelijk te maken dat ongedocumenteerde kinderen op stage kunnen. Ondanks een aangenomen motie daarover in de Tweede Kamer en eerdere toezeggingen van ministers, is de minister voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid nog niet bereid hiervoor een oplossing te creëren.

Defence for Children werkt mee aan een proces over dit onderwerp tegen de Nederlandse staat dat begin 2012 voor zal komen en heeft over het niet nakomen van de toezeggingen een klacht ingediend bij de Nationale Ombudsman.

Wij Blijven!

Het lot van kinderen die al heel lang in Nederland zijn maar nog geen verblijfsvergunning hebben, kwam in 2011 stevig op de politieke en maatschappelijke agenda te staan. In het voorjaar kwam de VARA Ombudsman met de actie 'Nederland zwaait uit', waarin de kijker werd geconfronteerd met korte filmpjes over kinderen die Nederlands 'zijn', maar toch het land zouden moeten verlaten. Op 6 mei bracht VARA Uitgesproken al die kinderen bij elkaar in een uitzending waarin Defence for Children de oprichting van Wij Blijven! bekend maakte. Deze vereniging van kinderen die langer dan vijf jaar in Nederland zijn en nog geen verblijfsvergunning hebben, strijdt samen met Defence for Children voor een aanpassing in de Vreemdelingenrecht waarbij 'worteling' een reden wordt om kinderen een verblijfsvergunning te geven. Op 22 mei kwam een honderdtal leden van Wij Blijven! bij elkaar in het Kinderrechtenhuis om te brainstormen over actiemogelijkheden.

Op 1 september bracht de VPRO een satirische quiz met enkele leden van Wij Blijven! De kandidaat die het meest wist van Nederland won € 4000 als startkapitaal bij terugkeer naar het land van herkomst. Defence for Children heeft geholpen met het zoeken en voorbereiden van de kandidaten.

In oktober 2011 dienden de PvdA en ChristenUnie een wetsvoorstel waarin staat dat kinderen in gezinnen na acht jaar en alleenstaande minderjarige vreemdelingen na vijf jaar, een verblijfsvergunning zouden moeten krijgen. Ondanks dat Defence for Children de eisen in het wetsvoorstel te streng vindt - vanwege de gekozen termijnen maar ook omdat het alleen voor asielzoekerskinderen en niet voor andere migrantenkinderen telt – is dit een belangrijk resultaat van de lobby voor 'gewortelde kinderen'.

Mauro Manuel

Het jaar stond voor Defence for Children ook in het teken van de acties voor Mauro Manuel. Mauro was tien jaar toen hij als alleenstaande minderjarige asielzoeker vanuit Angola naar Nederland kwam. Sinds zijn twaalfde woont hij in een pleeggezin. Op 16 juni vernietigde de Raad van State een voor Mauro positieve uitspraak van de rechtbank Amsterdam waarin de rechters beslisten dat het uitzetten van Mauro een schending van zijn recht op respect voor zijn familieleven met zijn pleegouders zou betekenen. Op 28 juni organiseerde Defence for Children een voetbalwedstrijd tussen Mauro's team uit Oostrum en Tweede Kamerleden. De fracties van CDA, VVD, GroenLinks, PvdA, SP, D66 en de ChristenUnie riepen de minister voor Immigratie & Asiel op om voor Mauro zijn discretionaire bevoegdheid te gebruiken. Ook de Kinderombudsman sloot zich hierbij aan. Er volgden een aantal spannende maanden waarin Mauro en zijn pleegouders tussen hoop en wanhoop bungelden. In oktober beheerste het lot van Mauro volledig de politieke agenda. Tegen wil en dank was Mauro een bekende Nederlander geworden. Defence for Children heeft zo goed mogelijk geprobeerd om enerzijds het onrecht dat Mauro aangedaan dreigde te worden voor het voetlicht te brengen en anderzijds Mauro te beschermen tegen de massale aandacht voor zijn privéleven. In dat laatste is Defence for Children onvoldoende geslaagd. Op 20 december kreeg Mauro een verblijfsvergunning aangeboden om zijn studie te kunnen vervolgen. De vergunning is geldig tot 1 september 2012.

Gezinshereniging

Het afgelopen jaar heeft Defence for Children op verschillende manieren actief onderzoek- en lobbywerk gedaan op het terrein van gezinshereniging. EO Uitgesproken heeft in januari 2011 een item uitgezonden met cliënten van de Kinderrechtenhelpdesk van Defence for Children. Hierop heeft GroenLinks Kamervragen gesteld over de plaats van het belang van het kind in het gezinsmigratiebeleid. De antwoorden daarop zijn onbevredigend en hebben geleid tot het verder ontwikkelen van een lobbytraject. Uit vragen die op de helpdesk binnenkwamen, bleek dat het onder het vorige kabinet ingezette beleid voor gezinshereniging van tot Nederland toegelaten vluchtelingen dermate streng was geworden dat het voor deze mensen haast onmogelijk werd om hun familie naar Nederland te halen. Defence for Children nam het initiatief om een kleine werkgroep op te zetten die onderzoek doet naar hoe dit beleid zich verhoudt tot de kinderrechten. In de werkgroep participeren naast medewerkers van Defence for Children ook wetenschappers, vreemdelingenrechtadvocaten en experts van VluchtelingenWerk Nederland. Als eerste wapenfeit van de werkgroep is te noemen dat er op 13 juli een WOB-verzoek is gedaan om de precieze gevolgen van de beleidswijzingen in beeld te brengen. Uit de antwoorden in een brief van 13 december kwam naar voren dat 81 tot 97% van de aanvragen van vreemdelingenkinderen om bij hun ouders in Nederland te mogen wonen, wordt afgewezen. De publicatie van deze cijfers heeft geleid tot Kamervragen.

Kinderen in asielzoekerscentra

Defence for Children heeft in 2011 actief deelgenomen in de Werkgroep Kind in azc die de opvolging nastreeft van de aanbevelingen uit de studie 'Kind in het Centrum. Kinderrechten in asielzoekerscentra' van UNICEF Nederland, het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) en Stichting Kinderpostzegels Nederland. In de lobby naar de Tweede Kamer is ingezet op het in kaart brengen en terugbrengen van het aantal verhuizingen dat asielzoekerskinderen moeten doormaken, op het instellen van onafhankelijk toezicht op de opvang, op het doen gelden van de meldcode Kindermishandeling voor medewerkers van het COA en op de participatie van kinderen bij de inrichting en organisatie van asielzoekerscentra. Daarnaast heeft Defence for Children samen met UNICEF Nederland en VluchtelingenWerk het project 'Tell me' ontwikkeld waarin onder meer een website met informatie voor asielzoekerscentra wordt gelanceerd en COA-medewerkers geschoold gaan worden in

kinderrechten. Dit project wordt gefinancierd door het Europees Vluchtelingenfonds, aangevuld met bijdragen van Stichting Kinderpostzegels Nederland, het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Nationale Postcode Loterij.

Ook heeft Defence for Children actie gevoerd tegen de slechte omstandigheden waarin kinderen zich bevinden op de vrijheidsbeperkende locatie in Ter Apel en op de gezinslocaties in Katwijk en Gilze en Rijen. In april verscheen er een artikel in Right!, Tijdschrift voor de Rechten van het Kind over Ter Apel, waarin de angst die kinderen daar beleven centraal stond. In september bracht het programma Nieuwsuur een reportage over Ter Apel waarin de PvdA een plan om de locatie in Ter Apel te sluiten, toelichtte.

In december publiceerden Defence for Children en UNICEF Nederland de quickscan 'De gezinslocaties in Katwijk en Gilze-Rijen: geen plek voor een kind', die veel media aandacht kreeg en de minister voor Immigratie en Asiel tot enkele verbeteringen in deze opvang bracht.

Wat eraan vooraf ging

Roanna is vanuit Suriname naar Nederland gekomen. In 2000 wordt haar dochter Sharryn geboren. Omdat Roanna veel problemen heeft, verblijft Sharryn in pleeggezinnen. Sharryn krijgt een verblijfsvergunning, maar Roanna niet. Sharryn kent alleen haar moeder, haar vader is volledig buiten beeld. In 2010 vraagt Roanna een verblijfsvergunning aan om in ieder geval altijd bij haar dochter in de buurt te kunnen zijn. Roanna zet zich in voor een goede relatie met Sharryn. Het contact met haar moeder is erg belangrijk voor Sharryn. De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) wijst Roanna's verzoek af, omdat zij nooit een verblijfsvergunning heeft gehad en in het verleden veroordeeld is geweest.

Kinderrecht

Het besluit van de IND is strijd in met de artikelen 3 en 9 van het VN-Kinderrechtenverdrag. Artikel 3 stelt dat bij alle maatregelen met betrekking tot kinderen, het belang van het kind voorop moet staan. Artikel 9 verplicht staten te waarborgen dat kinderen niet van hun ouders worden gescheiden en geeft kinderen het recht op contact met hun ouders. Maar de IND stelt dat hier geen beroep op gedaan kan worden, omdat de zaak niet over het kind gaat maar over de moeder.

Wat hebben we gedaan?

Defence for Children heeft een kinderrechtenrapportage geschreven, die ingaat op de verplichting om op grond van het VN-Kinderrechtenverdrag en andere regelgeving de belangen van Sharryn bij het besluit over de verblijfsstatus van haar moeder te inventariseren en voorop te stellen. Het gaat daarbij om het belang van Sharryn om haar moeder regelmatig te zien.

Resultaat

Advocaat Ellen Gelok: "In deze zaak vormde het belang van Sharryn de enige grond voor een verblijfsrecht voor Roanna. De IND zag er niets in. Roanna kreeg een negatieve beslissing en werd in vreemdelingenbewaring gesteld. Pas na negen weken werd de bewaring opgeheven. Deze periode was heel moeilijk voor Sharryn. Zij was al bijzonder kwetsbaar en raakte hiermee helemaal in een moeilijke positie. Sharryn was heel bang dat haar moeder uitgezet zou worden. Dit had een negatief effect op haar gedrag. Ik had veel verklaringen van professionals die betrokkenen waren bij Sharryn, maar toch werd het bezwaar ongegrond verklaard. Ik heb Defence for Children gevraagd om ondersteuning. Ik ontving een geweldig grondig rapport waarin de feiten in het licht van meerdere artikelen van het VN-Kinderrechtenverdrag werden geplaatst. Ik ben ervan overtuigd dat dit rapport in de beroepszaak een belangrijke rol heeft gespeeld. Nadat de rechtbank het beroep gegrond verklaarde, kreeg Roanna een verblijfsvergunning. Moeder en dochter waren hiermee intens blij. De zaak is van groot belang omdat de rechtbank heeft geoordeeld dat het belang van het kind centraal moet staan. Ondanks een jarenlang illegaal verblijf en enkele (minder ernstige) strafrechtelijke veroordelingen, woog het recht op gezinsleven hier zwaarder."

HOOFDSTUK 7

**LEAVE TO ENTER FOR SIX MONTHS
EMPLOYMENT AND RESOURCES TO
PUBLIC FUNDS PROVIDED**

DEFENCE FOR GIRLS

Defence for Girls maakt onderdeel uit van 'Girl Power: Promoting Equal Rights and Opportunities for Girls and Young Women'. Girl Power is een vijf jaar durend programma van de Nederlandse Child Rights Alliance (2011-2015). De zes alliantieleden zijn Child Helpline International, Defence for Children – ECPAT Nederland, Free Press Unlimited, International Child Development Initiatives, Plan Nederland en Women Win. Plan Nederland is leider van de alliantie. Het Girl Power-programma wordt ondersteund door het ministerie van Buitenlandse Zaken via het Medefinancieringsstelsel 2010-2015 (MFS II). Dit stelsel is bedoeld voor Nederlandse maatschappelijke organisaties die zich structureel inzetten voor versterking van het maatschappelijk middenveld als bouwsteen voor duurzame armoedevermindering in ontwikkelingslanden.

Er zijn tien landen betrokken bij het Girl Power-programma: Ghana, Liberia en Sierra Leone (West-Afrika); Ethiopië en Zambia (Oost- en Zuidelijk Afrika); Bangladesh, Nepal en Pakistan (Azië); Bolivia en Nicaragua (Latijns-Amerika). De vier hoofdthema's zijn bescherming tegen geweld, onderwijs, economische participatie en sociaal-politieke participatie. In elk landprogramma werken ten minste drie van de alliantieleden samen met hun partners.

Geweld tegen vrouwen en meisjes is één van de meest voorkomende en wijdverspreide schendingen van mensenrechten. Wereldwijd komt ten minste een derde van de vrouwen en meisjes met een of meerdere vormen van geweld in aanraking, in het gezin, op school, in instellingen, in de samenleving, op de werkplaats. De gevolgen kunnen variëren, afhankelijk van de aard en de ernst van de geweldsdaad. Toch zijn de gevolgen op zowel korte als lange termijn vaak ernstig en schadelijk voor meisjes en jonge vrouwen. De fysieke, emotionele en psychologische littekens van geweld kunnen ernstige gevolgen hebben voor hun ontwikkeling, gezondheid, leercapaciteiten en participatie. Het Defence for Girls-programma bevordert gelijke rechten en kansen voor meisjes en jonge vrouwen in Afrika. Het programma focust op preventie en bescherming tegen geweld, zoals mishandeling, seksueel misbruik, seksuele uitbuiting, kinderhuwelijk en genitale verminking/besnijding.

Bescherming tegen geweld

Defence for Children – ECPAT Nederland is actief in vijf landen. Het Defence for Girls-programma wordt samen met zes partners in de betreffende landen uitgevoerd. De drie Defence for Children-partners zijn Defence for Children International – Ghana (DCI-Ghana),

Meisjes en jonge vrouwen beschermen tegen geweld en bijdragen aan de preventie van geweld; dat is wat Defence for Children doet met het Defence for Girls-programma: Promoting the Right of Girls and Young Women to Protection against Violence in Ghana, Ethiopia, Liberia, Sierra Leone and Zambia. Met een concrete aanpak op verschillende niveaus, worden meisjes en jonge vrouwen gesteund, bewust gemaakt en versterkt in hun eigen mogelijkheden, worden professionals en relevante mensen bij overheidsinstanties en maatschappelijke organisaties voorgelicht en getraind en wordt in ieder betrokken land lobby gevoerd om structureel de situatie voor meisjes en jonge vrouwen te verbeteren. Het programma startte in 2011.

Defence for Children International - Liberia (DCI-Liberia) en Defence for Children International - Sierra Leone (DCI-Sierra Leone). De drie ECPAT-partners zijn de Children in Need Network in Zambia, het Forum on Sustainable Child Empowerment in Ethiopië en de Ghana NGOs Coalition on the Rights of the Child. De zes projecten zijn gestart op 1 april 2011 en lopen tot eind 2015.

Het programma verleent zowel technische als financiële ondersteuning in kennis en vaardigheden aan de zes partners bij de uitvoering van hun Defence for Girls-projecten. In 2011 heeft een vijfdaags studiebezoek naar Nederland plaatsgevonden waaraan alle partners hebben deelgenomen. Hierbij zijn verschillende instanties en deskundigen bezocht, waaronder het Kinder- en Jeugd Trauma Centrum (KJTC) in Haarlem, Bureau Nationaal Rapporteur Mensenhandel, het ministerie van Veiligheid en Justitie, Universiteit Utrecht, het Veiligheidshuis in Utrecht, instelling voor gesloten jeugdzorg De Heuvelrug (locatie Overberg), Gemeente Amsterdam en Spirit Jeugdzorg. Bovendien zijn de zes partners bezocht in hun landen ('monitoring visits').

Doel en activiteiten

Het uiteindelijke maatschappelijk effect dat beoogt wordt met het programma is het bevorderen van gelijke rechten en kansen voor meisjes en jonge vrouwen in de deelnemende landen. Dit wordt bereikt door in te zetten op het verminderen van het geweld tegen meisjes en jonge vrouwen. Aan concrete resultaten levert het programma het volgende op: voorlichting en educatie aan kwetsbare meisjes en jonge vrouwen; sociaal-juridische hulp en dienstverlening aan slachtoffers; voorlichting en educatie op gemeenschapsniveau aan met name ouders, vrouwen, meisjes, mannen, jongens, leiders en scholen; versterking van lokale kindbeschermingsstructuren; pleitbezorging en lobby voor betere wet- en regelgeving en beleid; training van overheidsfunctionarissen en lokale ngo's.

Resultaten

DCI-Ghana, DCI-Liberia en DCI-Sierra Leone hebben in 2011 het volgende bereikt: zo'n 1.200 meisjes en jonge vrouwen zijn bereikt door mediaboodschappen; 2.425 meisjes en jonge vrouwen zijn bereikt door voorlichting, educatie en Girls Clubs; 564 meisjes en jonge vrouwen die slachtoffer waren van geweld, hebben sociaal-juridische hulp ontvangen via de Child Socio-Legal Defence Centres van DCI-Ghana, DCI-Liberia en DCI-Sierra Leone; 48 gemeenschappen zijn bereikt door mediaboodschappen, voorlichting en educatie; 22 lokale kindbeschermingsstructuren zijn versterkt door middel van training; 120 functionarissen van twintig overheidsinstanties zijn bereikt met training; twintig overheidsinstanties zijn bereikt door pleitbezorging en lobby; 38 lokale ngo's zijn bereikt met voorlichting en training.

Children in Need Network (CHIN) in Zambia, Forum on Sustainable Child Empowerment (FSCE) in Ethiopia, Ghana NGOs Coalition on the Rights of the Child (GNCRC) hebben in 2011 het volgende bereikt: zo'n 66.000 meisjes en jonge vrouwen zijn bereikt door mediaboodschappen; 8.840 meisjes en jonge vrouwen zijn bereikt door voorlichting, educatie en Girls Clubs; 127 meisjes en jonge vrouwen die slachtoffer waren van geweld, hebben sociaal-juridische hulp ontvangen; 73 gemeenschappen zijn bereikt door mediaboodschappen, voorlichting en educatie; 188 functionarissen van vier overheidsinstanties zijn bereikt met training; vijf overheidsinstanties zijn bereikt door pleitbezorging en lobby; 77 lokale ngo's zijn bereikt met voorlichting en training.

Wat eraan vooraf ging

Het recht van kinderen op participatie en informatie wordt in Sierra Leone niet nageleefd omdat de traditie het kinderen niet toestaat om te spreken en hun mening te uiten in het bijzijn van volwassenen. De situatie is nog slechter voor meisjes en jonge vrouwen omdat zij over het algemeen gesproken geacht worden in het huishouden te helpen. Zij zijn gewend om te zwijgen. Dit gaat zo ver dat zij het niet melden als zij problemen hebben of zelfs misbruikt worden. Ook hebben zij beperkte mogelijkheden om kennis en vaardigheden op te doen. Door deze achterstandpositie zullen meisjes eerder slachtoffer worden van uitbuiting en misbruik. In de gemeenschappen is seksuele voorlichting aan kinderen verboden en is er geen reproductieve gezondheidszorg. Zo raken veel meisjes op jonge leeftijd in verwachting en stoppen dan met naar school gaan. Zij lopen samen met hun baby's een verhoogd hoog risico om te overlijden. Eén op de acht vrouwen sterft in Sierra Leone als gevolg van haar zwangerschap. Het land is hiermee - samen met Afghanistan - koploper op het gebied van moeder- en babysterfte.

Kinderrecht

De meisjes en jonge vrouwen kunnen geen gebruikmaken van hun recht op participatie en informatie, wat uiteindelijk betekent dat zij door hun achterstandpositie arm en dus kwetsbaar zijn voor de rest van hun leven.

Wat hebben we gedaan?

Defence for Children zet meisjes- en jonge vrouwengroepen op in de lokale gemeenschappen, om de meisjes te versterken met kennis en vaardigheden zodat zij voor zichzelf kunnen opkomen in moeilijke situaties en hun eigen leven in de hand hebben. Zij krijgen trainingen in life skills en ondernemerschap en seksuele voorlichting. Ook leren zij om hun omgeving te betrekken bij onderwerpen die voor hen belangrijk zijn.

Resultaat

De Girls Clubs hebben ervoor gezorgd dat de meisjes zich met elkaar verbonden voelen en een plek hebben waar ze zich thuis voelen. Zij hebben nu voldoende vertrouwen om hun stem te laten horen en deel te nemen in de gemeenschap. Sinds dit project begon meer dan een jaar geleden zijn er geen gevallen meer bekend geworden van zwangerschappen of schooluitval onder de tweehonderd meisjes die deelnemen.

Abdul Manaff Kemokai, directeur van Defence for Children Sierra Leone, vertelt: "Een van de meisjes bekende dat sinds zij lid is van de Girls Club, ze zich veel sterker voelt en veel bewuster is van wat ze doet, omdat de andere meisjes op haar letten. Ze wordt thuis en in de gemeenschap met meer respect behandeld, waarschijnlijk omdat zij beter overkomt, denkt zij zelf. Zij vindt ook dat ze het beter doet op school dan voorheen en dat ze zwanger had kunnen raken of niet meer naar school zou gaan, als zij niet mee had kunnen doen met dit programma."

HOOFDSTUK 8

KINDERRECHTENHELPDESK

De Kinderrechtenhelpdesk vormt de basis van het werk van Defence for Children. Ook al gaat het over het algemeen goed met kinderen in Nederland, toch worden de rechten van kinderen, zoals vastgelegd in het VN-Kinderrechtenverdrag ook hier niet altijd voldoende nageleefd. Signalen van schendingen van kinderrechten komen binnen bij de Kinderrechtenhelpdesk.

De medewerkers pakken deze op en zetten ze om in onderzoek, acties, lobbytrajecten en (proef)processen.

Ook in 2011 kwamen er weer vele vragen binnen, die geleid hebben tot even zoveel onderzoeken, adviezen en kinderrechtenrapportages. En ook in 2011 is het grootste probleem: de positie van kinderen in het migratierecht.

De Kinderrechtenhelpdesk, gefinancierd door onder meer de Nationale Postcode Loterij, Stichting Kinderpostzegels Nederland en Stichting Dijkverzwaren, biedt individuele rechtshulpverlening in zaken waarbij kinderrechten in het geding zijn. Maar dat niet alleen. Defence for Children signaleert trends

en veelvoorkomende problemen bij de helpdesk. De Kinderrechtenhelpdesk, die te benaderen is via telefoon, email, website (zowel www.defenceforchildren.nl als www.kinderrechten.nl) en per brief, is in die zin een belangrijke informatiebron.

De helpdeskmedewerkers beschikken over gedegen kennis van internationale regelgeving inzake kinderrechten en van nationale wetgeving. Ook beschikken zij over up-to-date kennis van het relevante Nederlandse beleid voor kinderen. De medewerkers van de helpdesk behandelen nieuwe zaken en zaken die in voorgaande jaren zijn gestart en doorlopen. Meestal gaat het om ingewikkelde rechtsvragen, die bijvoorbeeld door advocaten (die vaak niet voldoende vertrouwd zijn met het VN-Kinderrechtenverdrag) voorgelegd worden aan de specialisten van de helpdesk en die beantwoord worden op basis van de internationale rechtstheoretische ontwikkelingen (zoals de uitspraken van het VN-Kinderrechtencomité). Daarnaast wordt er ook voorlichting gegeven over kinderrechten en het VN-Kinderrechtenverdrag.

In 2011 zijn er in totaal 599 vragen gesteld aan de Kinderrechtenhelpdesk.

Vreemdelingenrecht	(328)	=	55%
Familierecht	(78)	=	13%
Jeugdzorg	(98)	=	16%
Jeugdstrafrecht	(38)	=	6%
Onderwijs	(12)	=	2%
Voorlichtingsvragen	(28)	=	5%
Overige juridische vragen	(16)	=	3%
Uitbuiting	(1)	=	1%

Eén trend van 2011 is wederom heel zichtbaar bij de Kinderrechtenhelpdesk: er zijn veel problemen met en vragen over het migratierecht.

In 2011 zijn veel hulpverzoeken binnengekomen over de rechten van ongedocumenteerde kinderen die al vijf jaar of langer in Nederland verblijven en geworteld zijn. De helpdesk ondersteunde vele verzoeken om een verblijfsvergunning met een kinderrechtenrapportage. In zo'n rapportage leggen we het hele dossier langs de meetlat van het VN-Kinderrechtenverdrag om de advocaat en de rechter te voeden in de kinderrechtelijke onderbouwing van de zaak. Door de massale media-aandacht voor de zaak van Mauro en de campagne 'Wij Blijven' kwam het thema in de samenleving en daarmee op de helpdesk extra tot leven. Het aantal verzoeken om ondersteuning nam toe en daarmee de inzet van de Kinderrechtenhelpdesk op dit thema.

In de meeste zaken ontstaat er (herhaald) contact met diverse betrokkenen, onder anderen met de kinderen zelf, maar ook met hun ouders, hulpverleners en veel ook advocaten. Zo bereikte Defence for Children via de Kinderrechtenhelpdesk alleen al vanwege de zaken uit 2010 en 2011 duizenden mensen. Dan is nog niet alles meegeteld: tientallen zaken worden niet precies binnen een kalenderjaar afgerond.

Helpdeskresultaten

De bemiddeling van de Kinderrechtenhelpdesk heeft in 2011 in een aantal zaken geleid tot een oplossing of verbetering.

De ouders van de slachtoffers van Robert M. (Amsterdamse zedenzaak) mogen namens hun kinderen het spreekrecht uitoefenen tijdens de strafzaak tegen Robert M. Dit terwijl de wet hiertoe in principe geen mogelijkheid geeft. In deze zaak heeft de helpdeskmedewerker de ouders ondersteund door middel van een kinderrechtenrapportage. In deze zaak heeft de medewerker de ouders ook gesteund in hun verzoek de inhoudelijke behandeling van een deel van de strafzaak met gesloten deuren te behandelen. Dit in verband met de

bescherming van de privacy van de kinderen. De rechtbank heeft, mede op basis van de rapportage van de helpdeskmedewerker, besloten het verzoek van de ouders toe te wijzen. Door interventie van een helpdeskmedewerker (via telefonische bemiddeling met de hulpofficier van justitie en de betrokken rechercheurs) is een minderjarige die in een politiecel verbleef, vervroegd vrijgelaten.

Ontwikkelingen en signalen

In 2011 vragen een aantal ontwikkelingen om extra aandacht. De helpdeskmedewerkers hebben gesignaleerd dat kinderen relatief veel vragen stellen over gewone verblijfplaats/gezag. Blijkbaar hebben zij hier nog onvoldoende kennis over. Tevens is gesignaleerd dat veel vragen gaan over de bejegening en over het gebrek aan informatie. Men begrijpt niet wat er gebeurt en waarom iets gebeurt. Dit vloeit waarschijnlijk voort uit een gebrek aan communicatie, informatie en inspraak.

Een belangrijk signaal volgt uit de Amsterdamse zedenzaak: het is met de rechtspositie van minderjarige slachtoffers van zedenmisdriven slecht gesteld. In 2012 zal dit signaal verder worden opgepakt.

Bij problemen tussen pleegouders en biologische ouders, gebeurt het dat pleegkinderen die al jarenlang in hetzelfde pleeggezin verzorgd worden, uit dit pleeggezin worden weggehaald en in een instelling worden geplaatst, om zo het contact met de biologische ouders uit te kunnen breiden. Hierbij is onvoldoende aandacht voor de hechting van het kind in het pleeggezin en het recht van het kind om op te groeien in gezinsverband. Dit signaal vormt een belangrijke aanknopingspunt voor Defence for Children bij haar onderzoek naar en lobby voor de rechtspositie van kinderen in de pleegzorg.

HOOFDSTUK 9

INTERNATIONALE PROJECTEN

Defence for Children en ECPAT realiseren een deel van hun werk in het versterken van kinderrechten in het buitenland. Iedere bij het VN-Kinderrechtenverdrag aangesloten staat heeft vanuit artikel 4 de verplichting om landen die minder bemiddeld zijn te steunen bij het realiseren van kinderrechten. Deze landen hebben de plicht deze steun te zoeken en accepteren, maar het ontslaat hen tegelijkertijd niet van de verplichting om zich zelf zoveel mogelijk in te spannen. Defence for Children en ECPAT werken in al hun projecten dan ook (mee) aan het versterken van de maatschappelijke structuur en de deskundigheid in deze landen zelf.

Ook in 2011 werden vele resultaten geboekt ter versterking van kinderrechten in andere landen. Het Defence for Girls-programma is inmiddels geheel gestart en wordt als zelfstandig meerjarig programma apart besproken.

Hieronder een overzicht van wat er verder gebeurde.

Kwaliteitsstandaarden voor voogden

Alleenstaande minderjarige vreemdelingen hebben recht op een voogd die hun belangen beschermt. Dit recht is verankerd in artikel 20 van het VN-Kinderrechtenverdrag. Er bestaan echter grote verschillen in de mate van bescherming die deze kinderen van hun voogd in verschillende Europese landen ontvangen.

Op 30 november 2011 zijn daarom de kwaliteitsstandaarden voor voogden van alleenstaande minderjarige vreemdelingen gelanceerd in het Europees Parlement in Brussel. De voogdijstandaarden zijn gebaseerd op de input die alleenstaande minderjarigen en voogden gaven in acht landenrapporten. Het doel van de voogdijstandaarden is om de bescherming aan jongeren te harmoniseren en de voogden te sterken in hun rol als waakhond en pleitbezorger voor de rechten van minderjarigen die onder hun verantwoordelijkheid vallen. De voogdijstandaarden zijn het eindresultaat van het tweejarige project 'Closing a protection gap'. In dit project werkte Defence for Children als coördinator samen met zeven Europese partners. Met de lancering van de voogdijstandaarden is een eerste stap gezet om de bescherming van alleenstaande minderjarigen in Europa te harmoniseren. Daarnaast hebben Europarlementariërs zich verbonden als ambassadeurs van de voogdijstandaarden en de Mensenrechtencommissaris van de Raad van Europa heeft zijn steun uitgesproken. Defence for Children maakt in 2012 werk van een vervolg op dit Europese project zodat de volgende stap gezet kan worden naar Europese regelgeving voor voogdij en een implementatie van de kwaliteitsstandaarden in de praktijk.

"We gaan de standaarden voor voogden nu overal promoten als het gaat over alleenstaande minderjarigen. Maar er is denk ik wel meer nodig. Er moeten Europese regels komen over de kwalificaties van voogden". Europarlementariër tijdens de lancering van de voogdijstandaarden.

De Europese Commissie heeft tachtig procent van de financiering op zich genomen, de rest wordt betaald door de afzonderlijke landen. Voor Nederland heeft het ministerie van Justitie deze bijdrage voor zijn rekening genomen.

Tussen jeugdzorg en jeugdstrafrecht

In december 2009 startte Defence for Children samen met de Oekraïense organisatie All-Ukrainian Foundation for Children's Rights (AUFCHR) met een project in Oekraïne. Dit project richt zich op de bescherming van de rechten van kinderen die een strafbaar feit hebben gepleegd maar

vanwege hun jonge leeftijd niet strafrechtelijk vervolgd kunnen worden. Deze groep kinderen wordt momenteel opgevangen in gesloten instellingen. Het project levert een bijdrage aan de hervorming van het bestaande systeem van gesloten instellingen en beoogt de opvang en wetgeving in overeenstemming te brengen met internationale standaarden, zoals vastgelegd in het VN-Kinderrechtenverdrag.

In 2011 vond in het kader van dit project een training plaats in Kiev. Oekraïense en Nederlandse trainers trainden pedagogen en psychologen van drie verschillende gesloten instellingen in Oekraïne in het werken met individuele behandelplannen en het Sociaal Competentiemodel. Vervolgens vonden verschillende bezoeken aan de betrokken Oekraïense instellingen plaats om de ontwikkelingen in de instellingen naar aanleiding van de training in kaart te brengen en verder te ondersteunen.

Tevens is in 2011 een analyse van de huidige wetgeving gemaakt en in kaart gebracht op welke punten deze aangepast moet worden. Op basis van deze analyse is een advies ter verbetering van de wetgeving uitgebracht aan de regering van Oekraïne.

Dit project wordt gefinancierd door het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken in het kader van het Matra-programma.

Verbetering van de aanpak van kindermishandeling

In maart 2009 is Defence for Children gestart met een project in Georgië ter versterking van de aanpak van kindermishandeling. Defence for Children werkt in dit project samen met de lokale organisatie Public Health and Medicine Development Georgia (PHMDF). Het team van PHMDF biedt hulpverlening aan kinderen en ouders die te maken hebben met kindermishandeling, geeft voorlichting en training over kindermishandeling en adviseert de Georgische overheid gevraagd en ongevraagd over de aanpak van kindermishandeling.

In Georgië is nog nauwelijks een gespecialiseerd aanbod voor advies en hulpverlening bij kindermishandeling aanwezig. In het kader van dit project heeft een groep psychologen, psychiaters en maatschappelijk werkers uit de steden Tbilisi, Telavi en Batumi een speciaal trainingsprogramma gevolgd, dat werd verzorgd door het Kinder- en Jeugd Trauma Centrum Haarlem. In 2011 vond in september de vierde en laatste training in dit trainingsprogramma plaats.

Het project richt zich tevens op de ontwikkeling van een cursusprogramma over kinderrechten en kindermishandeling voor verschillende beroepsgroepen. Er zijn speciale vakken ontwikkeld voor psychologiestudenten, onderwijsstudenten, studenten maatschappelijk werk en geneeskundestudenten. Ook is er een vak over kindermishandeling ontwikkeld voor de opleiding aan de politieacademie. Nederlandse deskundigen gaven de Georgische collega's advies bij de ontwikkeling van het cursusprogramma.

Het project draagt bij aan de hervorming van het kindbescherming- en jeugdzorgstelsel in Georgië en beoogt het aanbod aan hulpverlening en beleid- en regelgeving in overeenstemming te brengen met internationale standaarden, zoals vastgelegd in het VN-Kinderrechtenverdrag.

Dit project wordt gefinancierd door het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken in het kader van het Matra-programma.

In 2012 zal dit project worden afgerond. In 2011 hebben Defence for Children en PHMDF financiering gevonden voor kleinere vervolgprojecten, zodat de opbouw van een samenhangend en gecoördineerd systeem voor de aanpak van kindermishandeling in Georgië in de komende jaren kan worden voortgezet.

Kinderrechtenmissiefonds

Kinderen en jongeren die in aanraking komen met politie en justitie krijgen overal te wereld maar weinig aandacht. De situatie waarin deze kinderen zich bevinden is daarom onderbelicht en onbekend. Het is dan ook niet verwonderlijk dat er in het Nederlandse mensenrechtenbeleid en de begroting voor ontwikkelingssamenwerking van het ministerie van Buitenlandse Zaken relatief weinig aandacht is voor de situatie van deze kinderen. Samen met ICCO/Kerk-in-Actie wil Defence for Children daar verandering in brengen.

In 2010 is het Kinderrechtenmissiefonds opgericht. Het doel is de situatie van de betreffende kinderen onder aandacht te brengen van beleidsmakers en politici. Met geld uit het fonds kunnen onder meer landenrapporten worden gemaakt en parlementaire missies worden georganiseerd. De eerste missie is in 2011 voorbereid en zal in 2012 plaatsvinden. Vertegenwoordigers van de jongerenafdelingen van de politieke partijen gaan samen naar de militaire rechtbanken in Israël en de Palestijnse gebieden.

Offenders Beware!

Met de ondertekening van de *Child Protection Code for Tourism and Travel* door ITB, de grootste toerismebeurs ter wereld, is het Europese driejarige project *Offenders Beware!* afgesloten. Het project werd gefinancierd door de Europese Commissie en richtte zich op een internationale aanpak van kinderseksuetoerisme. Naast ECPAT Nederland waren daarbij ook ECPAT-partners uit Duitsland, Oostenrijk, Italië en Estland betrokken. In 2011 heeft ECPAT ook de Child Protection Code in Nederland gepromoot, die zich richt op bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting in het toerisme.

Rusland

Sinds januari 2008 werken ECPAT en de ngo Stellit uit Sint Petersburg samen in een driejarig project ter verbetering van de kwaliteit van de opvang, bescherming en hulpverlening van kinderen die te maken hebben gehad met seksuele uitbuiting in Rusland. In 2011 werd dit project afgesloten. In april vond de presentatie plaats van een vierdelig handboek in handzaam formaat voor hulpverleners, gericht op signalering en psychosociale ondersteuning van deze kinderen en jongeren. Het handboek werd overhandigd aan gemeentelijke hoogwaardigheidsbekleders, op het gemeentehuis van St Petersburg. Het project werd gefinancierd door het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken in het kader van het Matra-programma.

Mario

De presentatie in juni in het Europees parlement van een onderzoek over kinderhandel tussen Bulgarije en Griekenland en het daarop volgende debat over bescherming van minderjarige EU-burgers tegen uitbuiting en mensenhandel, was in 2011 het hoogtepunt van het Mario-project. In het Mario-project werken vier internationale organisaties samen die zich bezighouden met de bescherming van kinderen tegen uitbuiting; naast ECPAT zijn dat Nobody's Children Foundation, Save the Children in Albania en Terre des Hommes-Child Relief. De activiteiten van ECPAT Nederland betroffen de lobby op internationaal niveau bij de EU en OVSE en een project in Bulgarije. Daarbij werkte ECPAT samen met Neglected Children Society - ECPAT Bulgarije. Het gaat in het project om de versterking van crisiscentra voor opvang van en hulp aan kinderen die slachtoffer zijn van mensenhandel en seksuele uitbuiting. Het Mario-project wordt financieel mogelijk gemaakt door Oak Foundation.

Wat eraan vooraf ging

Georgië, het kleine bergachtige land in de Zuid-Kaukasus, zet belangrijke stappen vooruit, economisch, maar ook maatschappelijk. Defence for Children en Public Health and Medicine Development Fund (PHMDF), een lokale organisatie, werken nauw samen in een project om de aanpak van kindermishandeling in Georgië te verbeteren. Het was Lia Saralidze, directeur van PHMDF, die in 2007 Defence for Children benaderde. PHMDF runt in de hoofdstad Tbilisi al jaren het Child Support Centre, waar psychologen, maatschappelijk werkers en een jurist kinderen en hun ouders ondersteunen die te maken hebben met kindermishandeling. Naarmate de aandacht voor kindermishandeling in Georgië langzaam groeide, ontstond er bij het team een grote behoefte aan verdieping en vergroting van hun kennis en vaardigheden.

Kinderrecht

Ieder kind dat slachtoffer is van kindermishandeling heeft recht op passende hulp en zorg, zo staat in artikel 19 en 39 van het VN-Kinderrechtenverdrag.

Wat hebben we gedaan?

Samen met Defence for Children maakte PHMDF een plan en diende dit in bij het Matra-programma. Het voorstel werd goedgekeurd en in 2009 ging het driejarige project van start. Het Matra-project richt zich op scholing van toekomstige professionals over kinderrechten en kindermishandeling en op de verbetering van het hulpaanbod voor kinderen die slachtoffer zijn van kindermishandeling. PHMDF en Defence for Children werken samen met deskundigen uit Nederland, onder wie professionals van het Kinder- en Jeugd Trauma Centrum (KJTC) in Haarlem. Zij hebben trainingen gegeven over hulpverlening na kindermishandeling.

Resultaat

PHMDF is uitgegroeid tot een gerespecteerde specialist op het gebied van kindermishandeling. PHMDF werkt samen met alle grote niet-gouvernementele organisaties (ngo's) die actief zijn op dit terrein en is gesprekspartner van het ministerie van Arbeid, Gezondheid en Welzijn en het ministerie van Binnenlandse Zaken.

Steeds meer organisaties verwijzen zaken door naar het Child Support Centre. Ook wordt het Centrum regelmatig als adviseur betrokken bij kindermishandelingszaken door de State Social Agency, de overheidsinstelling die verantwoordelijk is voor kinderbescherming en jeugdzorg.

Lia Saralidze: "Wij willen dat de overheid het aanbod aan hulpverlening na kindermishandeling gaat organiseren en financieren. Nu doen de ngo's dat, gefinancierd door buitenlandse donoren. De Georgische overheid moet haar verantwoordelijkheid nemen en zorgen dat kindermishandeling gesignaleerd wordt en slachtoffers passende zorg krijgen. De overheid organiseert en financiert het hulpaanbod nog niet, maar we zijn wel zo ver dat het ministerie van Arbeid, Gezondheid en Welzijn de noodzaak voor hulpverlening voor mishandelde kinderen erkent en dat wij met hen in gesprek zijn over hoe een landelijk dekkend aanbod gerealiseerd kan worden. Dat is een belangrijke stap in de goede richting. Door de samenwerking met Defence for Children in het Matra-project zijn we dus al een heel eind gekomen."

Wat eraan vooraf ging

Defence for Children is beneficiënt van de Nationale Postcode Loterij. Om het werk van de beneficiënten van de loterij zichtbaarder te maken, gingen Rikus Wegman en Sijmen Tenwolde als Internationale Goede Doelen Ambassadeurs op reis langs verschillende projecten van beneficiënten van de loterij. Defence for Children maakt deel uit van het ECPAT-netwerk, een wereldwijd netwerk van organisaties in meer dan zeventig landen die zich inzetten voor de bestrijding van seksuele uitbuiting van kinderen.

Rikus en Sijmen bezochten ECPAT in Cambodja waar verschillende projecten lopen om de bewustwording rond seksuele uitbuiting van kinderen te vergroten, kindersekstoerisme aan te pakken en slachtoffers op te vangen en te ondersteunen bij het opbouwen van een nieuw leven.

Kinderrecht

Volgens artikel 34 van het VN-Kinderrechtenverdrag dienen alle kinderen te worden beschermd tegen iedere vorm van seksuele uitbuiting en seksueel misbruik.

Wat hebben we gedaan?

Rikus en Sijmen deden samen met ECPAT Cambodja een 'nachtclubobservatie' om te zien hoe kinderen en jongeren in de seksindustrie werkzaam zijn. Ook bezochten zij enkele van de opvanghuizen, waarmee ECPAT in Cambodja samenwerkt. In de opvanghuizen worden kinderen die in de seksindustrie hebben gewerkt opgevangen en voorbereid op een leven buiten de prostitutie. Ze leren weven, muziek maken, haar knippen, een eigen handeltje opzetten, koken en meer vaardigheden die zij nodig hebben om zich staande te kunnen houden in de Cambodjaanse samenleving. Deze activiteiten moeten hen het zelfvertrouwen geven dat ze nooit eerder hebben leren ontwikkelen.

Resultaat

Rikus en Sijmen: "De Cambodjaanse samenleving is in zijn geheel zwaar getraumatiseerd door het brute bewind van de Rode Khmer, eind jaren zeventig. Hoe minder je opviel of je bezighield met andermans zaken hoe groter de kans dat je zou overleven. Daardoor gaat achter de vriendelijk lachende mensen vaak veel ellende schuil. Bovendien is het een enorme machocultuur waar vrouwen en kinderen nog altijd ver onderaan de hiërarchische ladder staan. Huiselijk geweld, verkrachting en incest zijn aan de orde van de dag. Slachtoffers worden zelden gehoord of geloofd. Het kindersekstoerisme kan in Cambodja niet los worden gezien van de problemen in de samenleving als geheel. Defence for Children probeert als onderdeel van het ECPAT-netwerk daarom niet alleen toeristen maar ook Cambodjanen bewuster te maken van de rechten van kinderen en de verwerpelijkheid van de kinderseksindustrie."

COLOFON

© Defence for Children, 2012

Uitgave

Defence for Children
Postbus 11103
2301 EC Leiden

Bezoekadres

Kinderrechtenhuis
Hooglandse Kerkgracht 17-G
2312 HS Leiden

Tekst en redactie

Defence for Children

Fotografie

Moolenaar Fotografie | Hans Moolenaar, Voorburg

Grafisch ontwerp

Designink.nl | Niels Biersteker, Den Haag

Hart voor Kinderrechten